

Archeologienota

Verslag van resultaten

Proefsleuvenonderzoek

IZEGEM Kokelarestraat 115
Tennishal
(prov. West-Vlaanderen)

Auteurs: Sander VANDEN BRANDE
Redactie: Christof VANHOUTTE

Projectcode 2019A224

Topografische kaart:	Zie Bijlage 1 en 2 in verslag van resultaten bureauonderzoek (2019A276).
Begindatum onderzoek:	11/04/2019
Einddatum onderzoek:	11/04/2019
Relevante termen thesauri:	Nederzettingssporen, proefsleuvenonderzoek, pre-moderne periode
Plan met afbakening verstoorde zones:	Zie Bijlage 4 en 4a in verslag van resultaten bureauonderzoek (2019A276).
Alle betrokken actoren:	Sander Vandenbrande (archeoloog), Vanhoutte Christof (erkend archeoloog), Herbert Herreman (contactpersoon initiatiefnemer)
Betrokken personen buiten het project:	/
Contact:	info@monument.be; T: +32 51 31 60 80

0. INHOUDSTAFEL

0. INHOUDSTAFEL	3
1. BESCHRIJVEND GEDEELTE.....	5
1.1. ONDERZOEKSOPDRACHT	5
1.1.1. Inleiding	5
1.1.2. Vraagstelling.....	5
1.1.3. Randvoorwaarden	7
1.1.4. Geplande werken	8
1.2. WERKWIJZE EN STRATEGIE.....	10
1.2.1. Beschrijving en motivering onderzoeksstrategie	10
1.2.2. Organisatie van het vooronderzoek	12
1.2.3. Gebruikt materiaal	12
1.2.4. Inbreng specialisten	12
1.3. ASSESSMENT ONDERZOCHE GEBIED	12
1.3.1. Landschappelijke ligging	12
1.3.2. Historische situering.....	18
1.3.3. Archeologisch kader.....	28
2. ASSESSMENTRAPPORT	31
2.1. STRATIGRAFIE	31
2.2. ASSESSMENT SPOREN	32
2.2.1. Sporenbeschrijving sleuf 2 en 3	32
2.2.1. Sporenbeschrijving sleuf 4.....	33
2.3. ASSESSMENT VONDSTEN	37
2.4. ASSESSMENT STALEN	37
2.5. ASSESSMENT CONSERVATIE	37
3. DATERING EN INTERPRETATIE.....	38
3.1. GEMOTIVEERDE INTERPRETATIE VAN VONDSTEN EN SPOREN	38
3.2. CONFRONTATIE MET RESULTATEN BUREAUSTUDIE	38
3.3. SYNTHESE	39
3.4. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	39
4. POTENTIEEL OP KENNISVERMEERDERING	41
4.1. AARD VAN DE POTENTIËLE KENNIS	41
4.2. WAARDERING	41
4.3. KADER VOOR EXPLOITATIE VOOR POTENTIEEL OP KENNISVERMEERDERING	41
5. SAMENVATTING	42
6. BIBLIOGRAFIE.....	43
6.1. LITERATUUR	43

6.2. INTERNETBRONNEN.....	43
7. BIJLAGEN.....	44

1. BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1. Onderzoeksopdracht

1.1.1. Inleiding

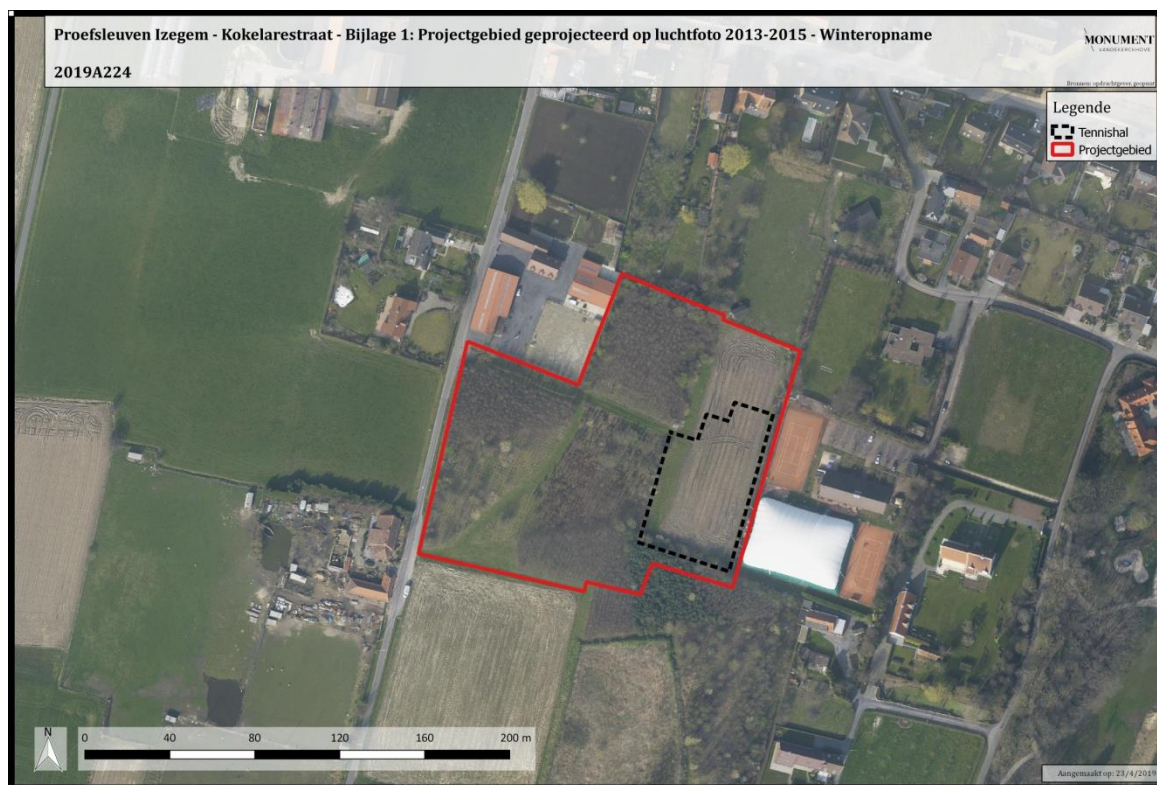
Deze archeologienota wordt opgesteld binnen het traject van de archeologienota bureauonderzoek, Izegem Kokelarestraat 115. Tennishal (prov. West-Vlaanderen) (2019 A276).¹

1.1.2. Vraagstelling

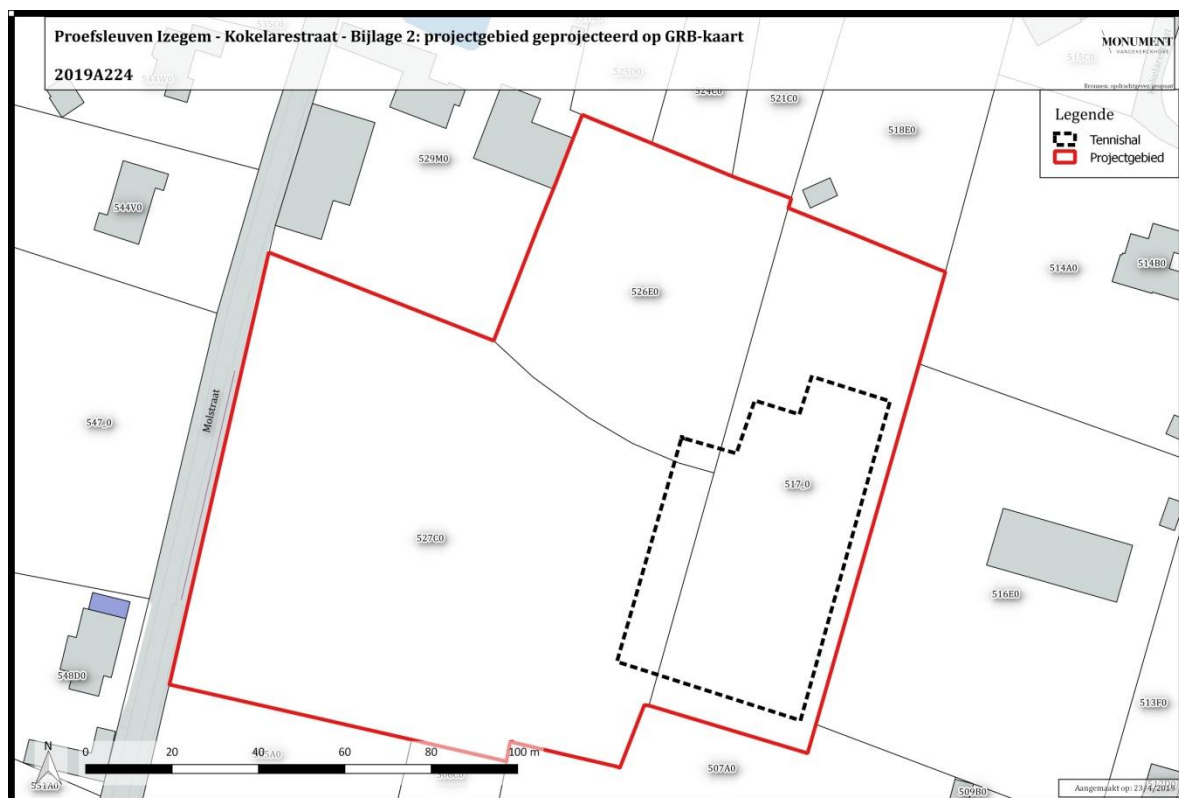
De bedoeling van het archeologisch onderzoek is te achterhalen of archeologische sporen en structuren herkend kunnen worden binnen het projectgebied (zie Figuur 1; Figuur 2). Hiertoe worden volgende (niet-limitatieve) onderzoeksvragen voorgesteld:

- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
- Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?
- Zijn er sporen van menselijke begraving?
- Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Is er een archeologische site aanwezig binnen het projectgebied?
- Welke zijn de verder te nemen maatregelen i.f.v. de geplande werken?

¹ Galloo M., Vermeersch J., 2019a; Galloo M., Vermeersch J., 2019b.

Figuur 1: Projectie van het plangebied (rode kader) op een luchtfoto genomen in de periode 2013 - 2015 (zie ook Bijlage 1) (© geopunt).

Figuur 2: Projectie van het plangebied (rood lijntracé) op de GRB-kaart (zie ook Bijlage 2) (© geopunt).

1.1.3. Randvoorwaarden²

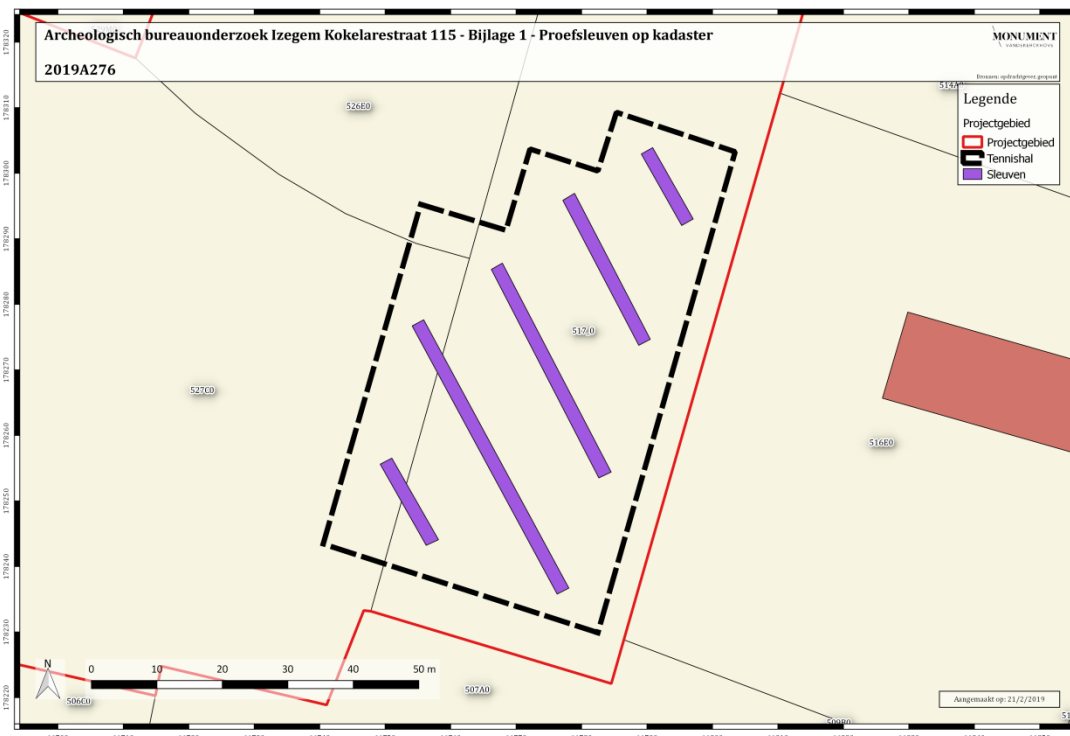
Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, dient gebruik gemaakt van de inplanting van parallelle ononderbroken proefsleuven over het volledige onderzoeksgebied. Bij de inplanting bedraagt de afstand tussen de proefsleuven minimum 12m en maximum 15m (van middenpunt tot middenpunt). Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1,80 tot 2m breed en bij voorkeur noordwest-zuidoost georiënteerd (zie Figuur 3). Op die manier is er het meeste kans om sporen van oude landelijke gebouwen die in de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen hoofdzakelijk noordoost-zuidwest zijn georiënteerd, aan te snijden. Per sleuf en minstens om de 50m wordt machinaal een profielput aangelegd, op een dermate manier dat er een geschrinkt patroon ontstaat en men in feite om de 25m een zicht heeft op de bodemopbouw van het onderzoeksterrein.

Er worden extra volgsleuven, dwarssleuven of kijkvensters aangelegd om beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen. Er wordt 10% van de onderzoekbare oppervlakte opengelegd door middel van sleuven en 2,5% door middel van volgsleuven, dwarssleuven of kijkvensters. Op die manier wordt 12,5% van het onderzoeksgebied onderzocht en kan met een minimale kost een betrouwbare inschatting gemaakt worden omtrent het archeologisch potentieel van de site. Zodoende kan men ook beter de onderzoekstermijn en –kost inschatten bij een eventueel vervolgonderzoek.

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk. Indien nodig worden kwetsbare sporen (vb. houtskoolmeilers) afgedekt met waterdoorlatende doek.

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hierboven beschreven methodes dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. De diverse fases van vooronderzoek moeten niet uitgevoerd worden indien de geplande bouwwerken, waarvoor deze archeologienota wordt opgesteld, niet zullen worden uitgevoerd. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling kan beantwoord worden. Het gefundeerd kunnen beantwoorden van de vraagstelling is dus het evaluatiecriterium aan de hand waarvan de erkende archeoloog zal bepalen of het onderzoeksdoel succesvol bereikt is.

² Galloo M., Vermeersch J., 2019b, p. 5-7.

Figuur 3: Inplantingsplan van de sleuven op GRB zoals weergegeven in het Programma van Maatregelen bureauonderzoek (2019 A276) (bron: Monument Vandekerckhove nv.; © geopunt).

1.1.4. Geplande werken³

Het gebied dat zal ontwikkeld worden is 2954m² groot en bevindt zich op percelen die samen een oppervlakte hebben van 17 800m².⁴ De geplande werken concentreren zich echter op één van deze drie percelen, in de zuidoostelijke hoek van het projectgebied. De inrichting van het projectgebied zal bestaan uit de bouw van een overdekte tennishal met bijhorende sanitaire ruimtes en petanquekelder. Deze kaderen binnen een grotere uitbreiding van de tennisclub (zie Figuur 4). De andere uitbreidingen (onder andere bijkomende parkeerplaatsen) maken geen deel uit van de omgevingsvergunningsaanvraag waarop deze nota betrekking heeft. De initiatiefnemer is op heden geen juridische eigenaar van de grond en zal dit ook nooit zijn. De bouwheer heeft wel een recht van opstal voor een periode van 50 jaar van de provincie gekregen. De gronden liggen momenteel braak en worden niet meer voor een ander nut gebruikt.

De tennishal zal een oppervlakte hebben van 2954m² en zal de gehele zone van de geplande werken beslaan. De ingreep in de bodem zal bestaan uit uitgravingen ten behoeve van de fundering van de tennishal en de aanleg van een lager dan het maaiveld gelegen koer en petanquekelder. De fundering zal gebeuren door middel van een funderingsplaat die,

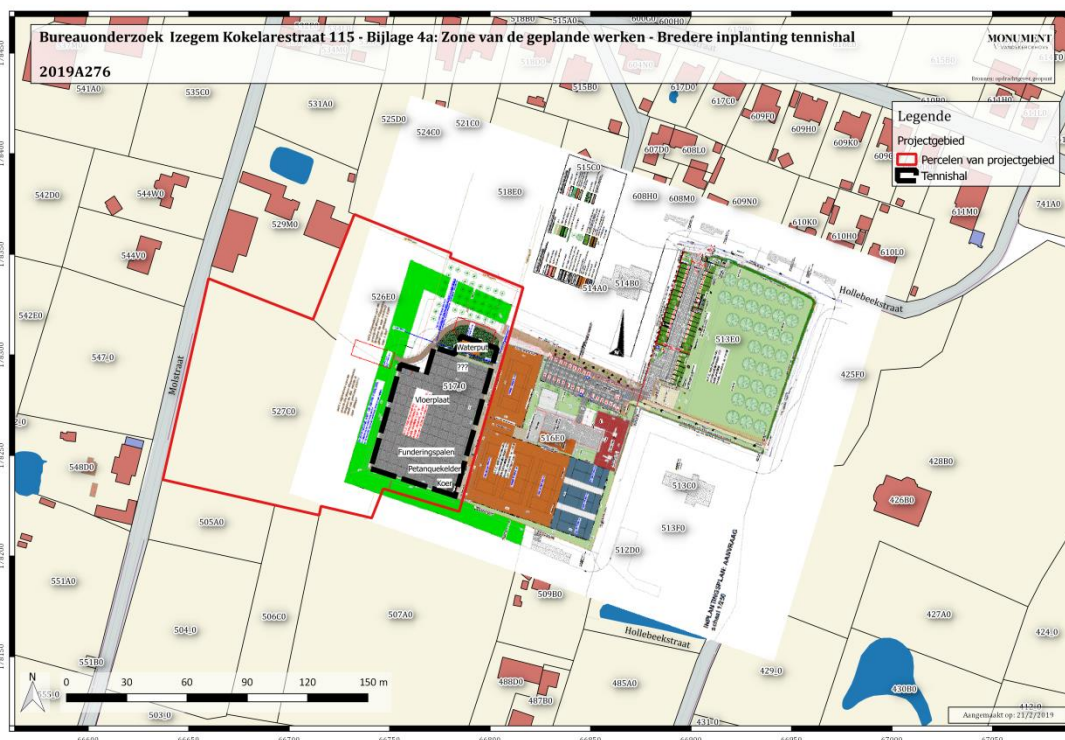
³ Galloo M., Vermeersch J. 2019a, p. 6-7.

⁴ Informatie verkregen via de initiatiefnemer.

volgens de aangeleverde sneden, 30 tot 45cm onder het maaiveld zal worden aangelegd. Als hierbij een buffer van 30cm wordt gerekend zorgt deze voor een verstoring van maximaal 75cm onder het maaiveld en dit over een oppervlak van 2745m² (de gehele oppervlakte van de tennishal, behalve de ca 200m² ten noorden van de hal die zal ingericht worden als kindertennisterrein). Lokaal zorgen de funderingsputten, de lager gelegen koer, de rondom aangelegde vorstrand en de petanquekelder voor een diepere verstoring.

De palen die de structuur van de tennishal zullen dragen worden gefundeerd door putten die de omvang van een kubieke meter hebben. Deze worden volgens de doorsneden op 250cm onder het maaiveld aangelegd (buffer ingerekend) en dit over een oppervlakte van 130m². De lager gelegen koer, de vorstrand rondom de structuur en de petanquekelder verstoren respectievelijk tot 330cm onder het maaiveld over een oppervlak van ca. 270m², tot 110cm onder het maaiveld over een oppervlak van 100m² en tot 345cm onder het maaiveld over ca. 40m².

De geplande rioleringen zullen zorgen voor een verstoring over een oppervlakte van 160m² en dit tot een diepte van 70cm, buffer ingerekend. Ten noorden van de tennishal (onder het kindertennisterrein) staat ook een waterput gepland. Deze zal een oppervlakte van 6m² hebben en een voor een verstoring van 250cm onder het maaiveld zorgen, buffer ingerekend.

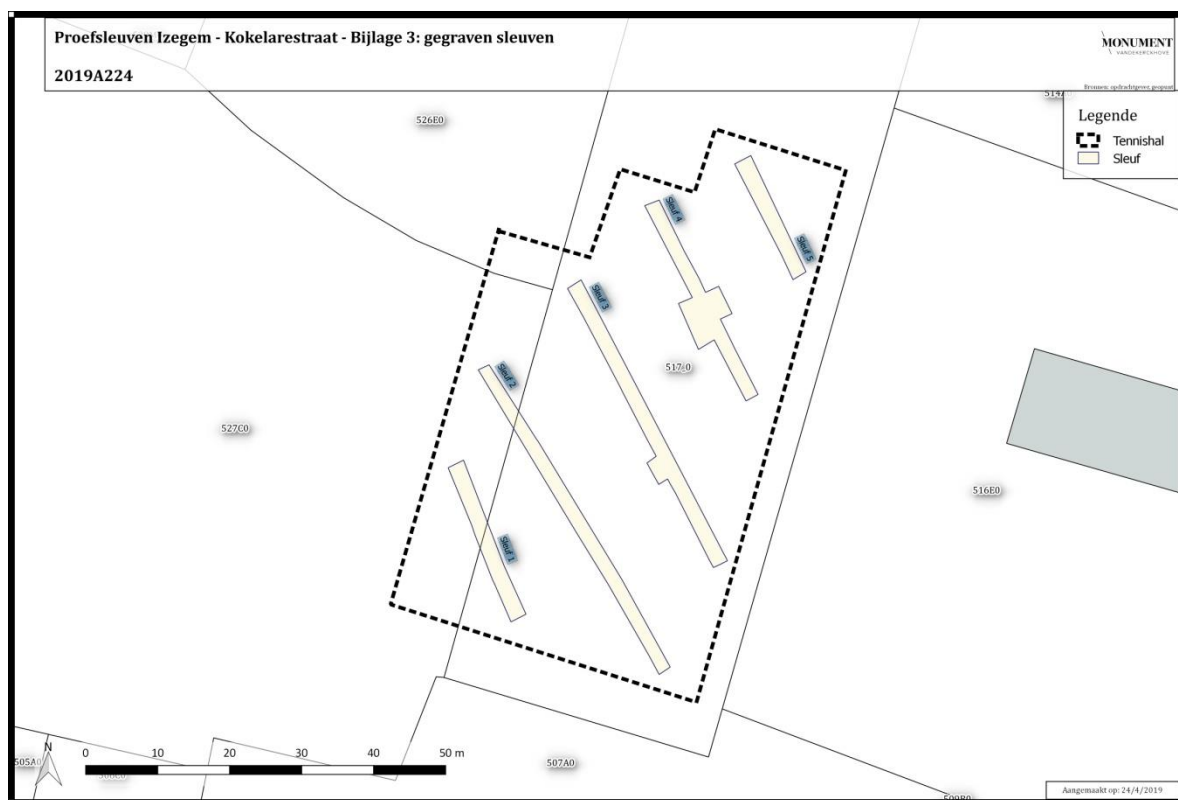

Figuur 4: Zone van de geplande werken met zicht op de bredere inplanting van de tennishal (bron: Monument Vandekerckhove nv.; © geopunt).

1.2. Werkwijze en strategie

1.2.1. Beschrijving en motivering onderzoeksstrategie

Gezien de uitgevoerde bureaustudie de aanwezigheid van een archeologische site niet kon uitsluiten werd overgegaan tot een proefsleuvenonderzoek. Hierbij werden vijf parallelle, 2m brede sleuven met een tussenafstand van 10,2 tot 13m en een NW-ZO oriëntatie aangelegd met als doel de ondergrond archeologisch in kaart te brengen. In totaal werd 12,52% van het onderzoeksgebied (tennishal) gesleufd (zie Tabel 1). Sleuf drie en sleuf vier werden beide uitgebreid met een kijkvenster. Dit ter hoogte van een kuil (spoor 3) in sleuf drie en aan beide zijden van een vermoedelijk hoofdgebouw (paalsporen) en greppel in sleuf vier (zie Figuur 5; Figuur 8). Er werd besloten de kijkvensters niet verder uit te breiden. Dit zou geleid hebben tot een verdere verstoring. Een totaalbeeld kan slechts verkregen worden door middel van archeologisch vervolgonderzoek. Er werden twee profielputten aangelegd, in sleuf twee en één in sleuf vier, bij het couperen van spoor 15. Dit in plaats van één profielput per sleuf en minstens om de 50m, zoals vooropgesteld in het Programma van maatregelen van het bureauonderzoek (2019 A276).⁵ Dit omdat de bodemopbouw over het gehele terrein quasi gelijkaardig is.

Figuur 5: Aanduiding van de gegraven proefsleuven geprojecteerd op de GRB-kaart (zie ook bijlage 3) (© geopunt).

⁵ Galloo M., Vermeersch J., 2019b, p.5.

Sleufnummer	oppervlakte
1	52,295m ²
2	94,020m ²
3*	97,943m ²
4*	84,998m ²
5	40,508m ²
Totaal	369,764m²
Totale oppervlakte advieszone	2954m²
% gesleufd	12,517%

*inclusief kijkvenster

Tabel 1: Zicht op de opengelegde oppervlakten per sleuf, totale sleufoppervlakte absoluut en ten opzichte van de oppervlakte van de advieszone (procent).

Figuur 6 en Figuur 7: blik op het terrein voor de aanvang van het proefsleuvenonderzoek en tijdens het onderzoek.

Figuur 8: aanleg van een kijkvenster ter hoogte van een greppel in sleuf 4.

1.2.2. Organisatie van het vooronderzoek

Het terreinwerk werd uitgevoerd door veldwerkleider Christof Vanhoutte en archeoloog-assistent Sander Vanden Brande. Het veldwerk vond plaats in de voormiddag op 11 april 2019. Vijf parallelle sleuven met NW-ZO oriëntatie werden gegraven overeenkomstig de richtlijnen van het Programma van maatregelen van het bureauonderzoek. De sleuven werden aansluitend gedicht.

1.2.3. Gebruikt materiaal

Voor het afgraven werd gebruik gemaakt van een rupskraan met een platte graafbak van 2m breed. De bodem werd afgegraven tot op het archeologisch relevante niveau, waar de sporen zichtbaar werden. Dit gebeurde steeds onder begeleiding van de veldwerkleider om te verzekeren dat de juiste diepte werd bekomen. Onmiddellijk na het uitgraven werden de sporen opgeschaafd, gefotografeerd (code **IZKO19 2019A224**) en beschreven. Teneinde een goed inzicht te krijgen in de bodemopbouw werden verspreid over het terrein twee wandprofielen schoongemaakt, gefotografeerd, beschreven en ingetekend op schaal 1:20. De foto's werden genomen met een Nikon van het type Coolpix waterproof 18m/59ft Shockproof 2m 6.6ft met optical zoom 4.3-21.5mm 1:2.8. Alle vondsten werden gerecupereerd per context en in een vondstenzakje gestoken samen met een vondstenkaartje. Het digitaal inmeten van de sporen en het bepalen van de hoogte van het terrein en de afgegraven niveaus (in TAW) werd gedaan door middel van een GPS toestel.

1.2.4. Inbreng specialisten

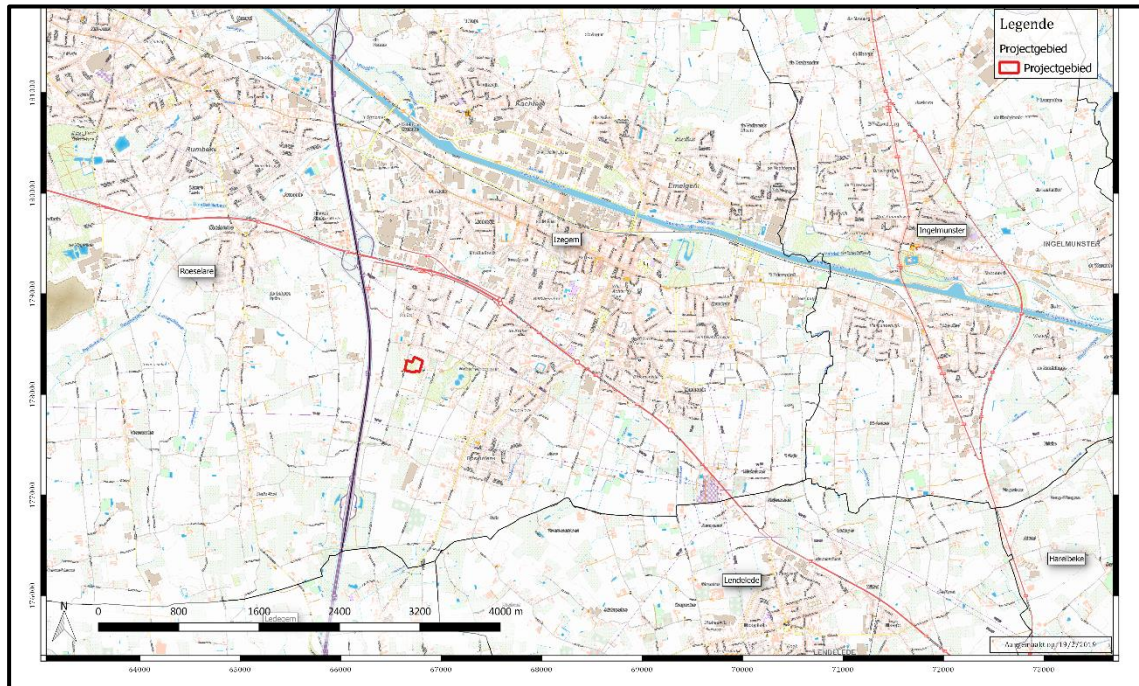
Niet van toepassing.

1.3. Assessment onderzochte gebied

1.3.1. Landschappelijke ligging

Izegem is gelegen in het zuidoosten van de provincie West-Vlaanderen en maakt deel uit van het arrondissement Roeselare. De stad bestaat naast Izegem zelf nog uit de noordelijker gelegen deelgemeenten Kachtem en Emelgem. In het noorden grenst Izegem aan de gemeente Ardoorie, in het noordoosten aan de gemeente Meulebeke, in het oosten aan de gemeente Ingelmunster, in het zuiden aan de gemeente Lendeledede en aan Sint-Elooiswinkel (deelgemeente van Lendeledede), en in het westen aan de stad Roeselare en aan Rumbeke (deelgemeente van Roeselare). De stad ligt in het centrum van de Mandelvallei en maakt deel uit van de industriële Mandelas aan het kanaal Roeselare-Leie. Het betreft een vrij vlak

landschap met overwegend lemig zand-, zandleemen kleibodems. Het grondgebied wordt doorsneden door verschillende waterlopen waarvan de Mandel, gelegen in het noorden. Andere waterlopen zijn onder meer de Pastoriebeek, de Lokbeek die de oostgrens vormt met Ingelmunster en de Kasteelbeek⁶.

Figuur 9: Topografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (bron: www.geopunt.be).

Het projectgebied situeert zich ten zuidwesten van de stadskern van Izegem (zie Figuur 9). De percelen waarop de tennishal zal worden gebouwd worden begrensd door de Molstraat en bebouwde percelen in het westen, akkers en beboste percelen in het noorden en zuiden en de tennisclub in het oosten. De tennishal zelf bevindt zich grotendeels op het meest westelijke van de drie percelen van het projectgebied (1517D) (zie **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** en **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**). Kadastraal zijn deze percelen terug te vinden onder Afdeling 4, Sectie D, nrs. 1517D, 1527D (partim), 1526F (partim) en 1828 A, 1828C, 1828B) en 1828D (zie **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**). Op de bodemgebruikskaart uit 2001 staat het projectgebied grotendeels gekarteerd als akkerbouwland, met een klein stukje andere bebouwing in het noordwesten. Het oppervlak waarop de tennishal gepland staat, werd volledig als akkerbouw gekarteerd (zie **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**). Momenteel liggen de percelen braak.⁷

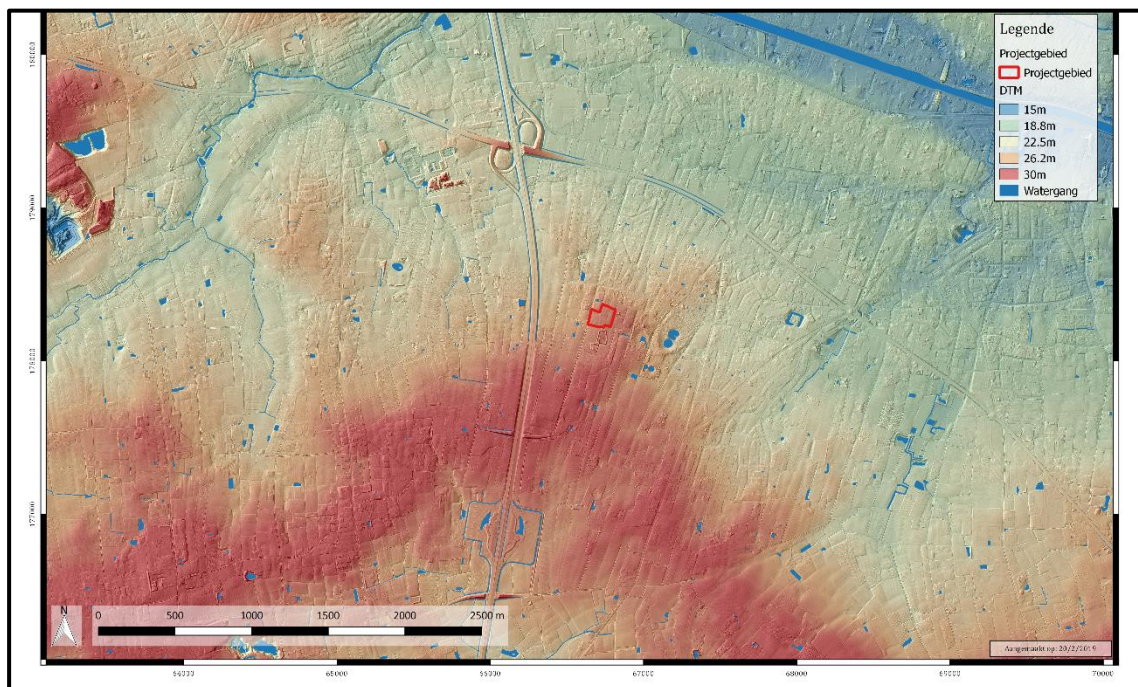
⁶ <https://geo.onroerenderfgoed.be/#zoom=16&lat=6605260.414777962&lon=357175.9012338252>

⁷ <http://www.geopunt.be/>

Izegem is gelegen in Mandelvallei, een vrij vlak landschap bestaande uit voornamelijk lemige zandbodems. De hoogtes schommelen tussen +15 en +30m TAW (zie Figuur 10). Meerdere waterlopen doorlopen het grondgebied, waarvan de rivier de Mandel (ingekokerd in 1979) de belangrijkste is. Ten noorden van de historische stadskern ligt het kanaal Roeselare-Leie.

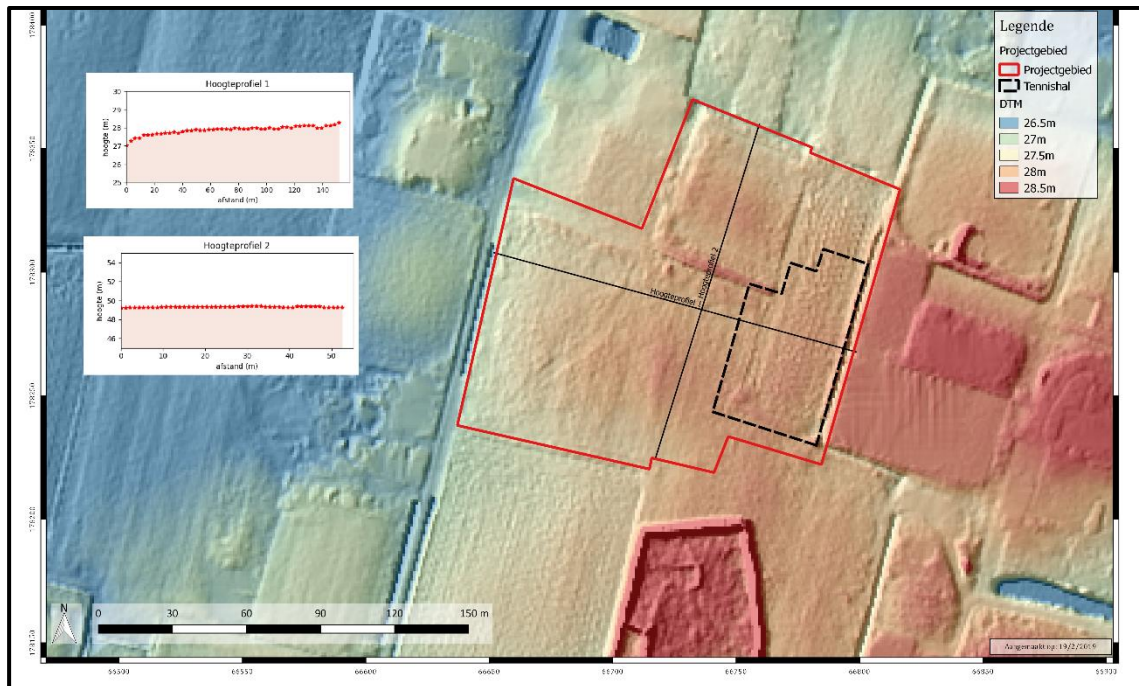
Het projectgebied ligt iets hoger dan de andere delen van de stad, op een uitloper van de zuid-West-Vlaamse heuvelrug (zie Figuur 10) op een gemiddelde hoogte van 27m en een kleine 500m ten westen van één van de bronnen van de Bosbeek. Het projectgebied zelf helt licht af naar het westen, met hoogtes van +27mTAW in het westen en +28mTAW in het oosten. Op zijn hoogste punt, ligt het terrein op +28,50 m TAW (zie Figuur 11)⁸.

De bodemerosiekaart uit 2016 geeft geen informatie over de potentiële bodemerosie op de site (zie Figuur 12). Deze kaart houdt onder meer rekening met het bodemtype, de hellingslengte en de hellingsgraad.

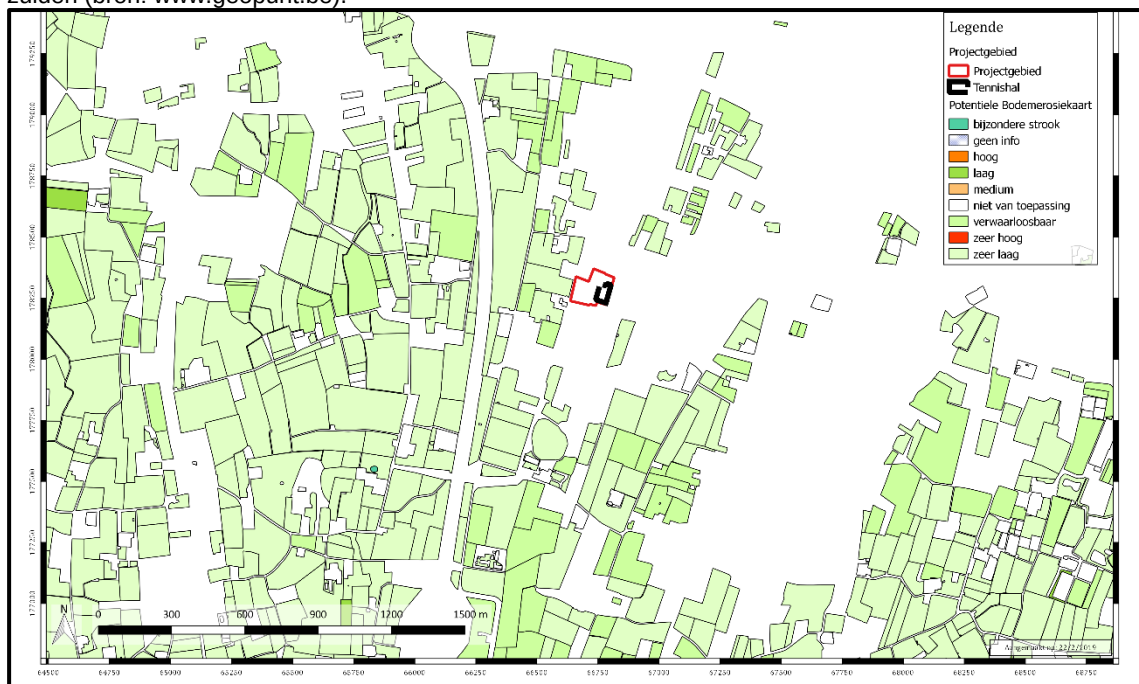

Figuur 10: Uitsnede uit het Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van het projectgebied (bron: www.geopunt.be/).

⁸ <http://www.geopunt.be/>

Figuur 11: Detailopname uit het Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van het projectgebied en de twee hoogteprofielen (het nulpunt voor hoogteprofiel 1 ligt in het westen, het nulpunt voor hoogteprofiel 2 ligt in het zuiden (bron: www.geopunt.be).

Figuur 12: Potentiële bodemerosiekaart met projectgebied (bron: www.geopunt.be).

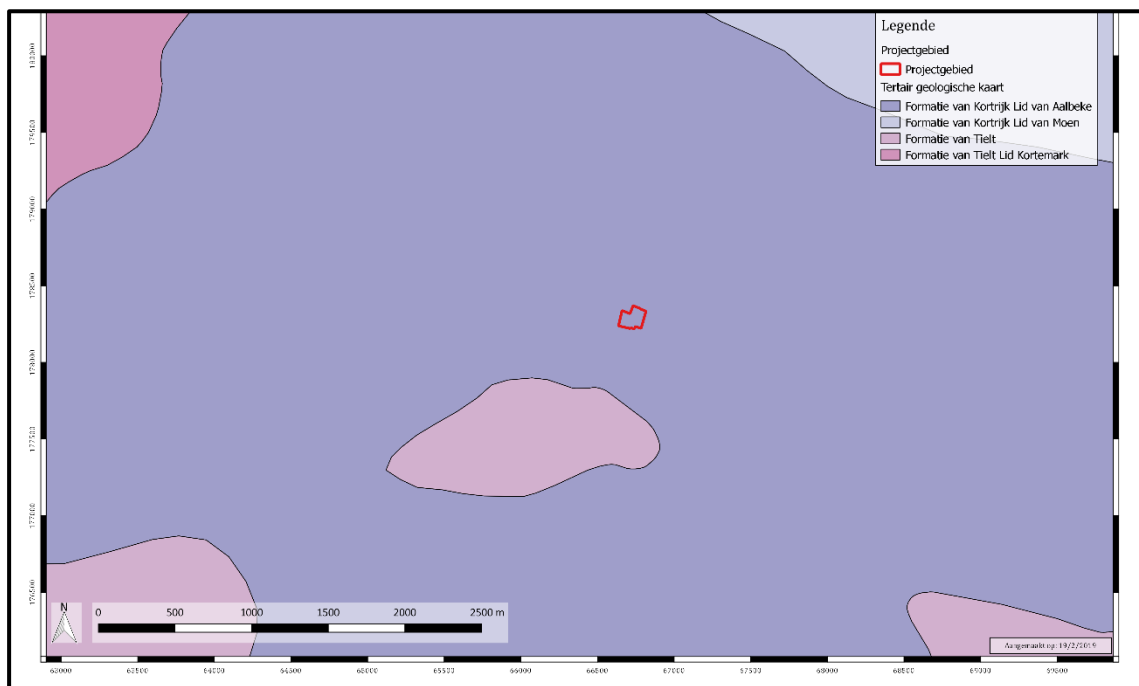
Het projectgebied ligt in het Lid van Aalbeke, behorende tot de Formatie van Kortrijk (zie Figuur 13)⁹. De Formatie van Kortrijk bestaat uit door de zee afgezette (mariene) kleilagen, daterend uit het Ypresiaan (Vroeg-Eoceen). De formatie wordt verder opgedeeld in 4 leden

⁹ <http://www.geopunt.be/>

(van oud naar jong): het Lid van Mont-Héribu, Orchies (of Saint-Maur), Moen (of Roubaix) en Aalbeke. Al deze leden zijn voornamelijk opgebouwd uit kleilagen. Het Lid van Aalbeke bestaat bijna uitsluitend uit een zeer fijne siltige klei, zonder enige zandfractie. De homogene klei heeft een donkergrijze tot blauwe kleur en bevat glimmers. De top van het lid van Aalbeke zit tussen de +20 en +30m TAW.

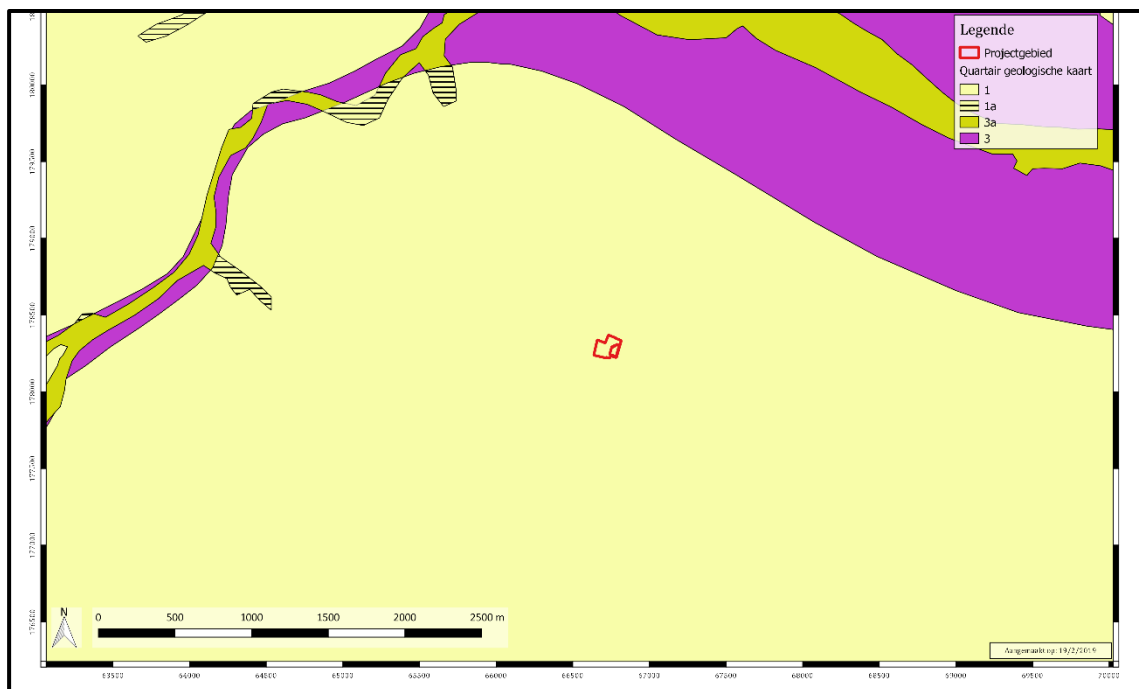
De quartair geologische kaart (zie Figuur 14)¹⁰ geeft aan dat de ondergrond ter hoogte van het plangebied bestaat uit het Type 1: eolische afzettingen van het Weichseliaan (laat-Pleistoceen) en mogelijk Vroeg-Holocene. Eventueel kunnen hellingsafzettingen uit het Quartair aanwezig zijn. Aangezien het projectgebied zich langs de rand van de zuid-west-Vlaamse heuvelrug bevindt, is deze mogelijkheid aanwezig. Dit vertaalt zich in afzettingen die voornamelijk opgebouwd zijn uit zand en zandleem.

De geomorfologische kaart voor deze streek is niet voorhanden en kan dus niet worden afgebeeld.

Figuur 13: Uitsnede uit de Tertiair geologische kaart met aanduiding van het projectgebied (bron: www.geopunt.be).

¹⁰ <http://www.geopunt.be/>

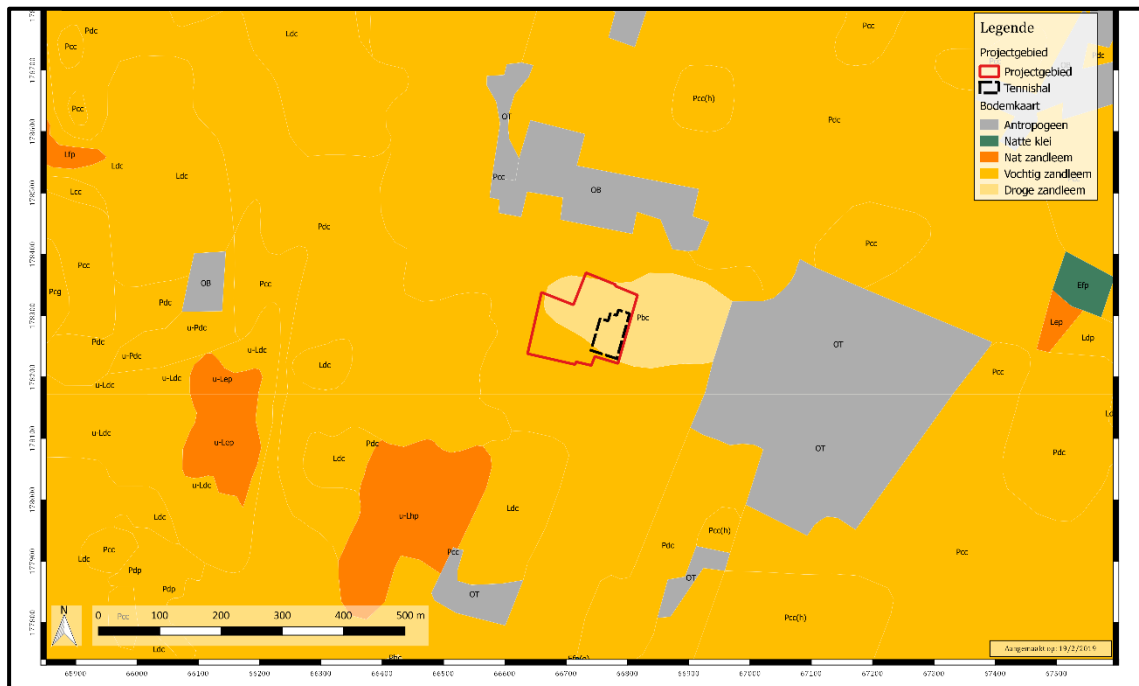
Figuur 14: Uitsnede uit de Quartair geologische kaart met aanduiding van het projectgebied (bron: www.geopunt.be).

Het noordoostelijke deel van het projectgebied staat gekarteerd als een licht zandlemige, droge, niet gleyige zandleembodem met sterk gevlekte textuur (bij lemige sedimenten) of een verbrokkelde textuur B horizont (bij zandige sedimenten) van het type Pbc (zie Figuur 15)¹¹. Deze gronden hebben doorgaans een bouwvoor die 20-30 cm dik is, (donker)grijsbruin, matig humeus en die rust op een bruinachtige zwak humeuze overgangshorizont van 20-30 cm dikte waaronder soms een enigszins uitgelopen horizont voorkomt. De gave of verbrokkelde textuur B begint op 70-90 cm.

Het zuidwestelijke deel van het projectgebied staat gekarteerd als een licht zandlemige, matig droge, zwak gleyige zandleembodem met sterk gevlekte textuur (bij lemige sedimenten) of een verbrokkelde textuur B horizont (bij zandige sedimenten) van het type Pcc (zie Figuur 15)¹². De bouwvoor is hier grijsbruin, 25 tot 30 cm dik en goed humeus. De verbrokkelde textuur B situeert zich tussen 50 en 80 cm. Veel Pcc gronden zijn beïnvloed door de Tertiaire onderliggende formaties welke op wisselende diepte een gevarieerd substraat vormen. Zoals alle matig droge licht zandleemgronden zijn deze bodems gemakkelijk te bewerken en weinig beperkt. De waterhuishouding is gunstig maar de bodems met klei of klei-zand substraat kunnen een lichte wateroverlast vertonen in de winter.

¹¹ <http://www.geopunt.be/>

¹² <http://www.geopunt.be/>

Figuur 15: Uitsnede uit de bodemkaart met aanduiding van het projectgebied (bron: www.geopunt.be).

1.3.2. Historische situering

Volgens de overlevering werd circa 650 de christianisatie van Izegem voltooid door Sint-Tillo, hierbij werd ook een eerste houten kerkje gebouwd. In 1112 werd het patronaatsrecht van de kerk door de bisschop van Doornik toegewezen aan het Sint-Maartens klooster van Doornik.

Kerkelijk behoort Izegem achtereenvolgens tot het bisdom Doornik, Gent (1794) en Brugge (1834). Sedert 1953 is Izegem de hoofdplaats van een eigen dekenij bestaande uit Izegem, Ingelmunster, Lendeleede, Sint-Eloois-Winkel en Rollegem-Kapelle. Tot 1907 vallen de grenzen van de parochie samen met die van de stad. In 1907 wordt de Heilig Hartparochie gesticht, later gevolgd door de Heilige Familieparochie (1941) en de Sint-Rafaëlsparochie (1963).

In een oorkonde waarin graaf Boudewijn V 6 bunders en 6 hoeven schenkt aan het Sint-Pieterskapittel van Rijsel wordt Izegem voor het eerst vermeld als "Isinchechem". De etymologische betekenis zou neerkomen op: woning van de lieden van Iso.

Tijdens het ancien régime is het huidige grondgebied verdeeld in verscheidene heerlijkheden die ressorteren onder het leenhof van Kortrijk of onder de zaal van Ieper. Het Hof van

Izegem, de belangrijkste en grootste heerlijkheid strekt zich uit over dertien parochies en heeft eenenzestig achterlenen, waarvan er vijftien te Izegem gevestigd zijn. Het foncier is gelegen in het centrum van Izegem (tussen de Mandel, de Pastoriebeek, de Gentsestraat en de Kruisstraat). Een tweede belangrijke heerlijkheid is deze van Wallemote, gelegen in het zuiden van Izegem, die vanaf 1399 door verkoop in handen komt van de heren van Izegem. Belangrijk is tevens de heerlijkheid van Schiervelde, met de pachthoeve zogenaamd "Blauwhuis", dat in 1692 verbouwd wordt tot een buitenplaats en later uitgroeit tot het huidige "kasteel Blauwhuis". Andere belangrijke heerlijkheden zijn: de Hazelt die een groot deel van het huidige Emelgem en het noordwesten van Izegem omvat, en in het bezit is van de heren van Stavele. Mosscherambacht ligt in het zuidwesten van Izegem en beschikt over een hogere justitie. Vermeldenswaardig zijn het leengoed Steuren Ambacht en het schoutendom De Hazelt, die rechtstreeks afhangen van de graaf van Vlaanderen.

De Mandel speelt een belangrijk rol in de economische ontsluiting van Izegem, dat een belangrijk centrum van de lijnwaadnijverheid wordt. Eind 14de eeuw is er de oprichting van een bloeiende lijnwaadmarkt en bijhorende hal. In 1452 wordt deze hal verwoest door de Gentenaren in het raam van een politiek-economisch conflict tussen de stad Gent en Filips de Goede, hertog van Bourgondië. De hal wordt wel snel heropgebouwd. In 1488 wordt de kerk uitgebreid.

In de 16de eeuw groeit Izegem uit tot een dominerend handelscentrum binnen de Mandelvallei. Op 17 november 1525 wordt een octrooi voor een wekelijkse lijnwaadmarkt, verleend aan de heren van Izegem. In 1531 onderneemt de stad Kortrijk verscheidene pogingen om de Izegemse markt te boycotten. Ook Roeselare wil door middel van dwangmaatregelen een handelsmonopolie voor vlasgaren en linnen vestigen.

In 1545-1546 wordt Izegem het voornaamste bevoorradingscentrum voor de Gentse linnentransitohandel naar de Antwerpse wereldhaven. In 1553 wordt Izegems linnen in Brugge aangevoerd om verscheept te worden naar Spanje en in mindere mate ook naar Engeland. Bekend zijn de zogenaamde "Yseghemsche blaekens" of "bocraen" zijnde blauw geverfd linnen. Er zijn vier blekerijen gekend in Izegem die onder meer gevestigd zijn aan de Pastoriebeek.

In de tweede helft van de 16de eeuw gaat de Izegemse linnenmarkt langzaam teloor ten gevolge van de fiscale hervormingen van de hertog van Alva, bovendien begint de Mandel, van vitaal belang voor de handel, langzaam te verzanden. In 1571-1572 is er een

gezamenlijk project van Izegem en Roeselare om een kanaal te graven dat wordt verijldeld door Kortrijk, Ieper, Deinze en Gent. In 1577 wordt een nieuwe linnenhal gebouwd. De beeldenstorm (1566), gevolgd door de Tachtigjarige oorlog (1568-1648) zorgt voor de verdere teloorgang van de Izegemse economie. Talrijke ambachtslieden -voornamelijk wevers- verlaten Izegem om zich onder meer te vestigen te Brugge en Kortrijk.

In 1582 wordt de heerlijkheid Izegem door de Spaanse koning Filips II tot graafschap verheven. In 1589 wordt de hal met omliggende woningen en het grauwezustersklooster vernield door plunderende benden; de hal zal niet meer hersteld worden. In 1592 wordt de kerk tijdens één van de vele plunderingen zwaar beschadigd. In 1595 wordt Izegem getroffen door een pestepidemie.

De 17de eeuw is een relatieve rustperiode onder de aartshertogen Albrecht en Isabella (1598-1621) die leidt tot het herstel van de Sint-Tillokerk (1604-1617). In 1610 wordt het klooster van de grauwezusters heropgebouwd.

Verschillende pogingen tot herstel van de Izegemse linnenmarkt mislukken onder meer door de emigratie van veel kooplieden en wevers, en de economische boycot van de naburige steden voornamelijk Kortrijk: onder meer in 1609 stuit het verzoek van de graaf van Izegem aan de aartshertogen om twee driedaagse vrije jaarmarkten te houden, op fel verzet van Kortrijk. Toch blijft Izegem een belangrijk linnencentrum door zijn specialisatie in fijnlinnenfabricage.

Tijdens de Frans-Spaanse oorlogen wordt Izegem geregeld bezet door Franse troepen. Van 1668 tot 1678 hoort Izegem toe aan de Franse kroon en in 1678 verheft Lodewijk XIV Izegem tot prinsdom.

In de 18de eeuw kent Izegem nieuwe voorspoed vanaf de Vrede van Utrecht (1713), tijdens het Oostenrijks bewind. De linnenweverij -voornamelijk een huisnijverheid- is in volle expansie. Hierbij zien we enerzijds toenemende bebouwing van vnl. burgerwoningen in het stadscentrum; anderzijds een dalend hoevebestand. In 1794 kondigt de bestelling van schoenen door het Franse leger de ontwikkeling aan van Izegem als belangrijk centrum voor de schoenindustrie. In 1796 wordt het klooster der grauwezusters opgeheffen.

In de 19de eeuw zien we een verdere daling van de landbouwactiviteiten. Slechts 11 % van de bevolking is rechtstreeks bij de landbouw betrokken. In de tweede helft van de 19de eeuw

stijgt het belang van de vlasnijverheid: de landelijke gebieden worden gekenmerkt door het groeiend aantal vlasschuren, die onder meer de linnenweverijen en de vlasspinnerijen in het centrum bevoorraden. In 1817 krijgt Izegem de titel van stad; een linnenmarkt wordt heringericht in Herberg "den Hert", (Gentsestraat, thans afgebroken). Circa 1827 wordt de linnenmarkt gehouden op een stuk grond van het voormalige klooster van de grauwezusters (ter hoogte van de huidige Baron de Pélichystraat, Borstelmuseum).

Circa 1830 stort de linnenmarkt in, onder meer door de teloorgang van de Franse afzetmarkt en door de Engelse concurrentie, die goedkoper, mechanisch gesponnen garen leveren. Ten lande vertraagt onder meer het wantrouwen van de Belgische overheid het systematisch doorvoeren van het mechanische productieproces; verscheidene pogingen worden niettemin ondernomen om de crisis tegen te gaan, door subsidies en de oprichting van "Association nationale pour le progrès de l'industrie linière" (1838) en de inrichting van een markt voor handgarenlinnen in 1858.

De in de tweede helft van de 19de eeuw ingezette mechanisatie leidt tot de heropbloei van de linnennijverheid, o.m. onder invloed van P. Parmentier, grondlegger van de mechanische lijnwaadnijverheid te Izegem. Tot circa 1840 is ook de hoedennijverheid een belangrijke sector binnen de Izegemse economie: in de Hollandse periode (1818-1830) haalt ze de hoogste productie van Oost- en West-Vlaanderen. De schoen- en borstelnijverheid in de industrie kent in de tweede helft van de 19de eeuw een opbloei, deels als reactie op de recessie in de linnennijverheid. De economische ontsluiting wordt gestimuleerd door infrastructuurwerken: onder meer uitbreiding van het wegennet met de aanleg van de eerste steenweg richting Ingelmunster (1811), de huidige Gentseheerweg, de kasseiweg naar Roeselare (1840), de weg naar Menen via Sint-Eloois-Winkel (1874), naar Ardooie, via Emelgem (1874) en naar Kortrijk via Lendeledede (1890). Belangrijk voor de borstelindustrie is de aanleg van de spoorlijn Brugge-Kortrijk (1847), met name voor het aanvoeren van hout. In 1862-1872 wordt het kanaal Roeselare-Leie gegraven. Vermeldenswaardig is de toename van het aantal zogenaamde "veldovens", voornamelijk in de nabijheid van boerderijen, die bakstenen produceren voor lokaal gebruik. De bevolkingstoename, leidt tot de vestiging van enkele kloostergemeenschappen, met een onderwijzende en verzorgende functie. In 1806 vestigen de zusters van liefde zich, die de onderwijsfunctie van de grauwezusters overnemen. In 1822 wordt het klooster van de zusters van barmhartigheid opgericht, thans uitgegroeid tot de Sint-Jozefskliniek. In 1867 wordt het Sint-Jozefscollege aan de Meensestraat (thans Vanden Bogaerdelaan) gesticht.

In het eerste kwart van de 19de eeuw zet de industrialisatie zich verder door, zowel in de schoen- als borstelnijverheid voornamelijk dankzij de doorbraak van de stoommachine. Zowel de borstel- als de schoenenproductie gebeurt in de grote fabrieken volledig mechanisch, respectievelijk vanaf 1906 en 1909. Desondanks blijven de kleinere familiebedrijfjes, die nog deels of zelfs volledig ambachtelijk werken, verder bestaan.

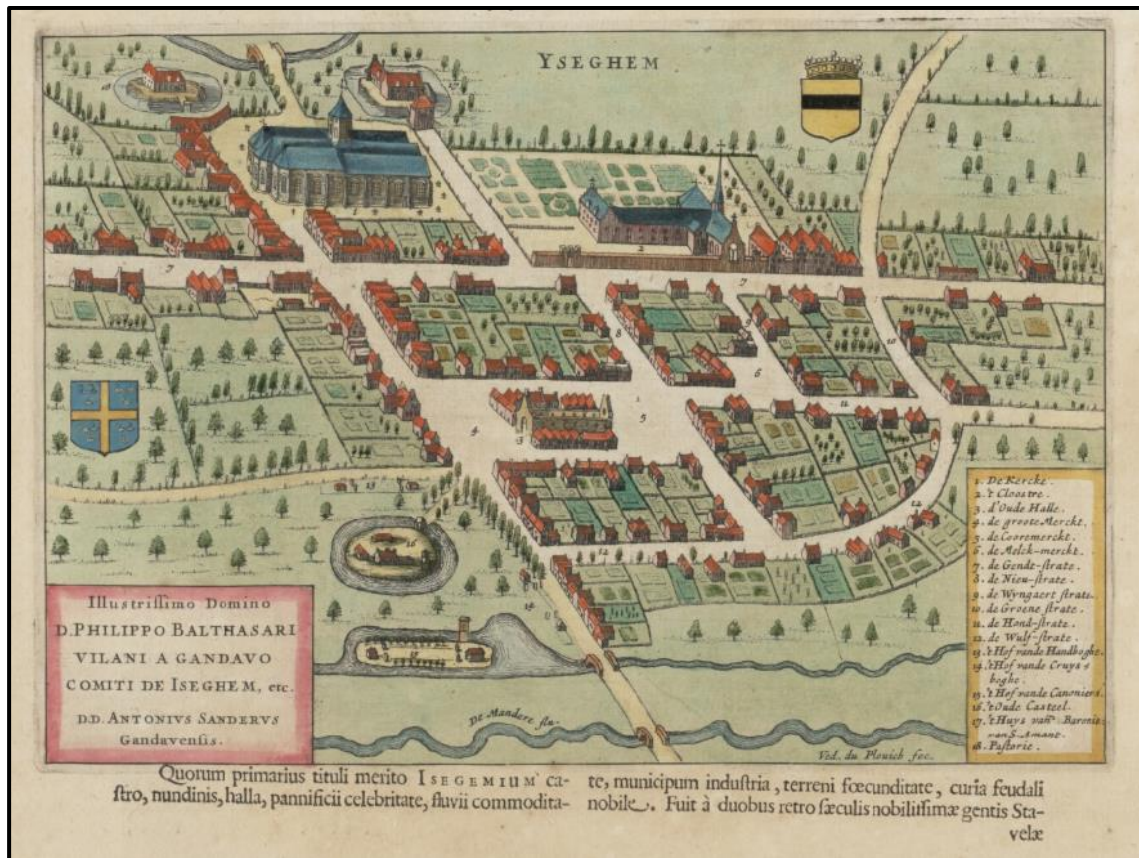
Tijdens de Eerste Wereldoorlog ligt Izegem in het Duitse zogenaamd "operationengebied", waardoor de stad voornamelijk een verzorgings- en bevoorradingsfunctie heeft. Gedurende de hele oorlog speelt Izegem een belangrijke rol in de opvang van gewonden uit de gevechtszone. Verschillende gebouwen fungeren als "Krieglazarette": het goederenstation, de ziekenzalen van het "oudemannenhuis", het klooster van de Franse zusters, het klooster van de zusters van Maria, het kapucijnenklooster, de Heilig-Hartschool voor meisjes en het Gildenhuis. Door het stijgende aantal soldaten worden vanaf 1917 barakken opgericht, onder meer aan de Vanden Bogaerdelaan en Kortrijksestraat. In 1917 wordt aan de zuidzijde van de Roeselaarsestraat een vliegveld aangelegd, dat praktisch één geheel vormt met het vliegveld van Rumbeke. In oktober 1918 wordt Izegem bevrijdt door het Belgische leger.

Tijdens het interbellum worden heel wat nieuwe straten aangelegd, alsook de nieuwe wijk, zogenaamd "De Nieuwe Wereld" (Eigenhaardstraat, Groeningestraat, Vlasgaardstraat en Zwingelaarstraat), gekenmerkt door sociale woningbouw. Zowel de schoen- als borstelindustrie kennen een hoogconjunctuur, die zich onder meer uit in de bouw van nieuwe woningen, maar ook in het grote aantal verbouwingen van oudere huizen. Toppunt van bouwactiviteit in de eerste helft van de jaren 1930. De straatbeelden in Izegem worden dan ook voornamelijk bepaald door interbellumarchitectuur. Veel fabrikanten bouwen nieuwe, rijkelijke villa's onder meer gelegen aan de Burgemeester Vanden Bogaerdelaan. Tal van fabrieken, die in het centrum van de stad gelegen zijn, verhuizen buiten de stadskern. De houtverwerkende nijverheid vestigt zich voornamelijk tussen de Nederweg en de Roeselaarsestraat. Steeds meer fabrieken vestigen zich aan de Prins Albertlaan en de Zuidkaai, die uitgroeien tot het industriële centrum van Izegem.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog wordt Izegem vooral bij de start onder vuur genomen. Zware gevechten aan de zuidkant van de stad; een bombardement brengt grote schade aan het kasteel "Blauwhuis", het klooster van Ave Maria, de Marktstraat, de Korenmarkt en de Kruisplaats. Later wordt ook de toren van de Sint-Tillokerk vernietigd.

Vanaf de jaren 1950 zien we een langzame teloorgang van Izegemse nijverheden. In de jaren 1970 en 1980 moeten tal van schoenfabrieken hun deuren sluiten. Thans zijn nog slechts enkele schoen- en borstelfabrieken in werking; Izegem blijft niettemin het belangrijkste productiecentrum van borstels in België.

De huidige, vrij uitgebreide stadskern, ligt tussen het kanaal Roeselare-Leie en de Rijksweg N36. Bij A. Sanderus (1641, zie Figuur 16) wordt aaneensluitende bebouwing, gesitueerd rond de Brugstraat, Grote Markt, Korenmarkt, Nieuwstraat, de huidige Melkmarkt en in het eerste deel van de uitvalswegen Roeselaarse- en Gentsestraat. De Vandermaelenkaart (circa 1850) toont een uitbreiding van de middeleeuwse stadskern, met Z.- en W.-stadsuitbreidingen. Ook de Roeselaarsestraat is sterk bebouwd onder meer ter hoogte van het gehucht "Abele". De in de tweede helft van de 19de eeuw geleidelijk ingezette uitbreidingen, die het stadsuitzicht fundamenteel wijzigden, bepalen tot op heden de fysionomie van de stad. Het zuidelijk stadsdeel wordt gekenmerkt door verspreide hoevebouw met losstaande bestanddelen, voornamelijk uit de 19de eeuw en het eerste kwart van de 20ste eeuw, die vaak teruggaan op een oudere 18de-eeuwse site; ook arbeiders- en boerenarbeidershuizen uit 19de tot 20ste eeuw, voornamelijk geconcentreerd rond de verschillende gehuchten. Veel van de hoeven, vaak aangeduid op de historische kaarten zoals de kaart Vandermaelen (circa 1850), zijn nu buiten bedrijf of sterk aangepast.

Figuur 16: Izegem afgebeeld op de kaart van Sanderus (bron: <http://www.flandrica.be/flandrica/items/show/765>).

Over de historische situering van het projectgebied is niet veel in detail geweten. Het ligt in het zuidwestelijke, meer landelijke deel van Izegem. De oudste historische kaart waaruit relevante informatie kan worden gehaald is de Ferrariskaart uit 1771-1778 (zie Figuur 17 en Figuur 18). Hierop is zichtbaar dat het plangebied zich inderdaad situeert in het meer landelijke deel van de gemeente. Het zuidoostelijke deel is verdeeld over drie akkers. Op het noordwestelijke deel bevindt zich een hoeve. De locatie waar de tennishal zal worden gebouwd bevindt zich in het zuidoostelijke deel, waar enkel akkers aanwezig zijn. Het tracé van de huidige Molstraat is reeds aanwezig, maar loopt gedeeltelijk door het projectgebied. Dit geeft aan dat de kaart niet volledig correct gegeorefereerd is. Een lichte verschuiving van het projectgebied zou er dan ook voor zorgen dat de perceelsindeling zeer gelijkaardig wordt aan de huidige en dat de hoeve zich zelfs volledig buiten het projectgebied bevindt.

Op de Atlas der Buurtwegen (1841; zie Figuur 19) is de georeferentie correcter en zijn de percelen herverkaveld naar de huidige toestand. Op de locatie waar de tennishal gepland staat, zijn enkel akkers aanwezig. Deze perceelindeling blijft behouden op de Poppkaart (1842-1879) en de kaart Vandermaelen (zie Figuur 20 en Figuur 21). Op de topografische

kaarten, geconsulteerd op cartesius, blijft het projectgebied steeds onbebouwd en in gebruik als akkerland.

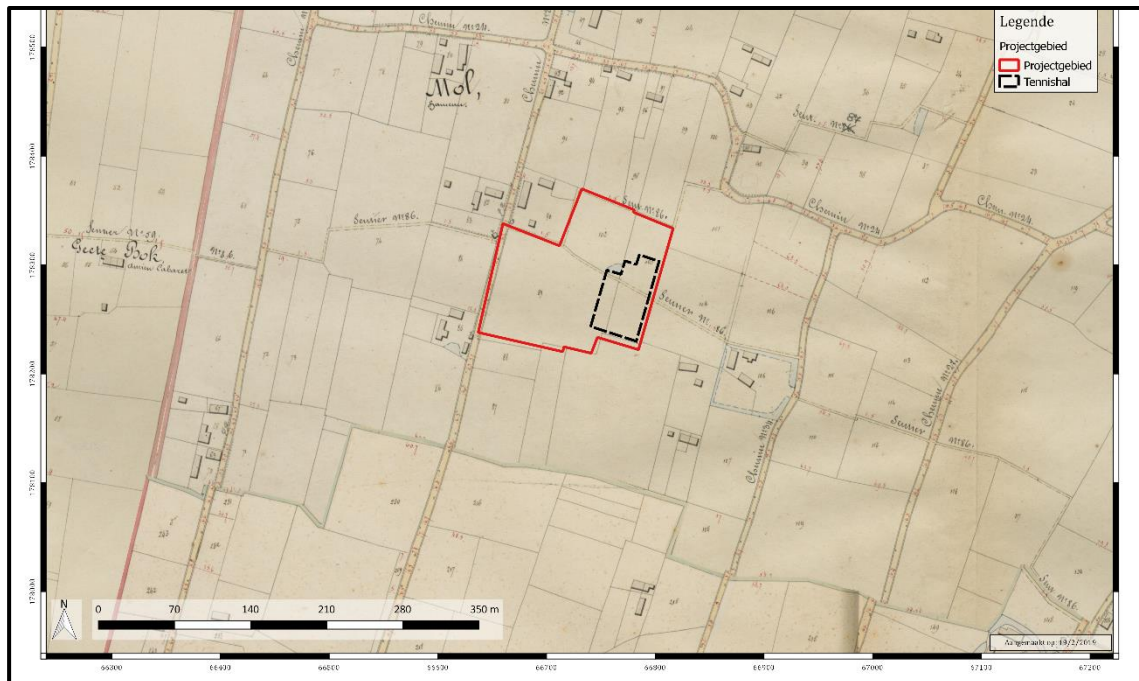
Op de luchtfoto's uit 1971 tot 2015 is te zien dat het perceel nooit bebouwd werd (zie figuur Figuur 22 tot Figuur 24).

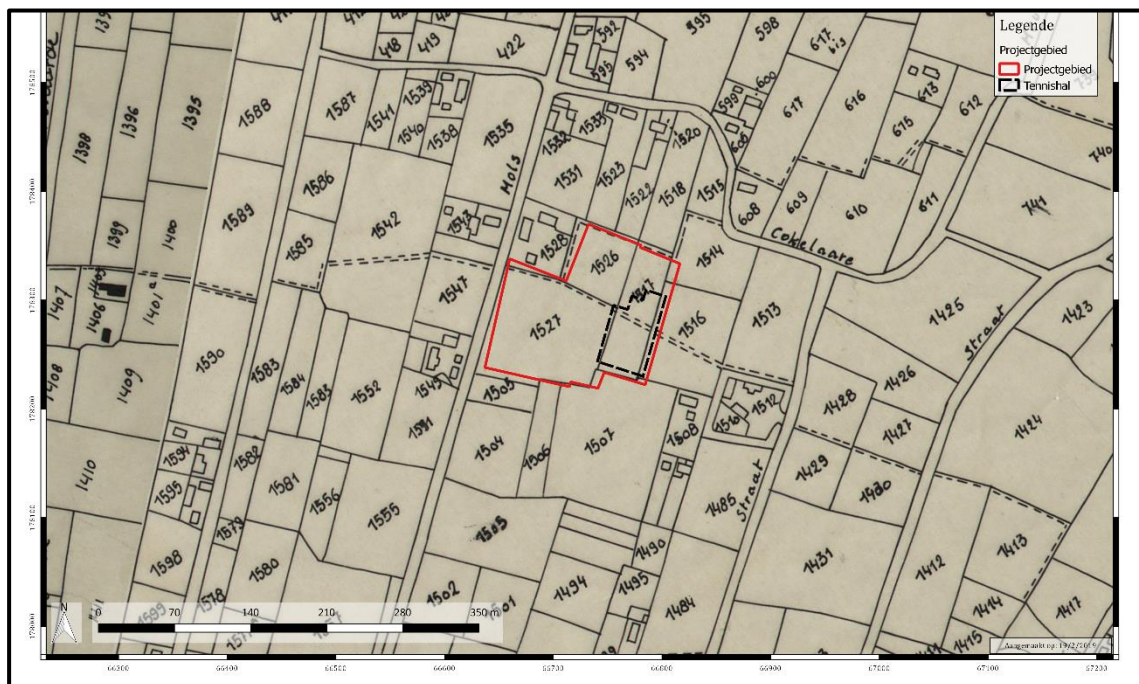
Figuur 17: Uitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Bron: www.geopunt.be).

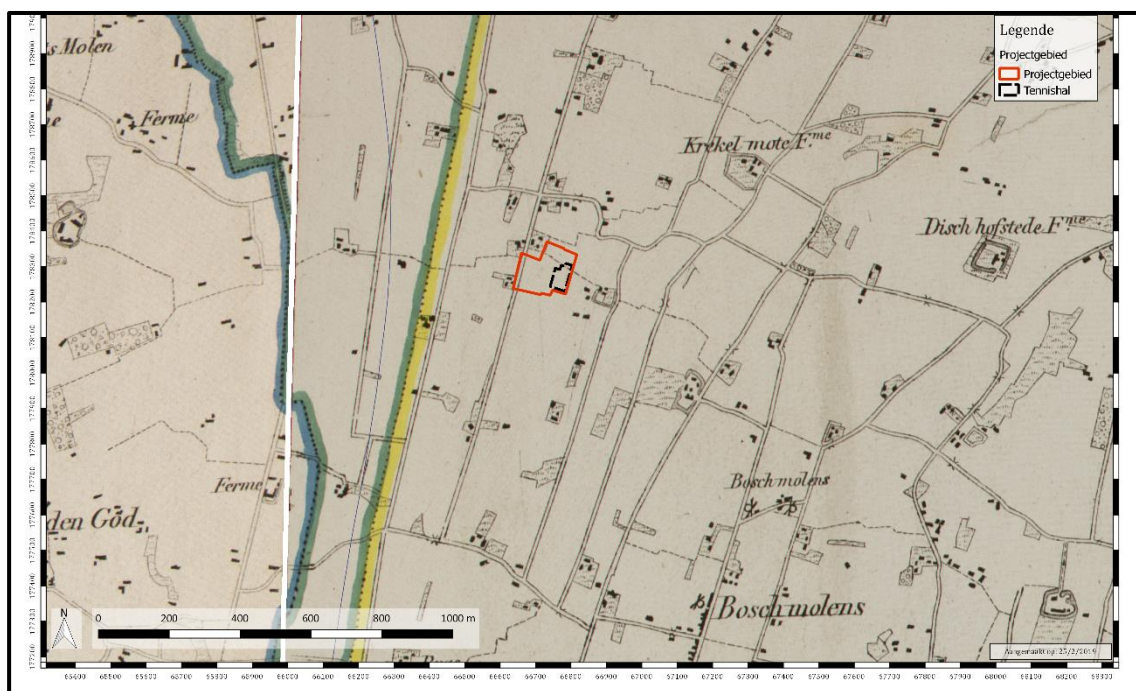
Figuur 18: Detail van uitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Bron: www.geopunt.be).

Figuur 19: Uitsnede uit Atlas der Buurtwegen met aanduiding projectgebied (bron: www.geopunt.be).

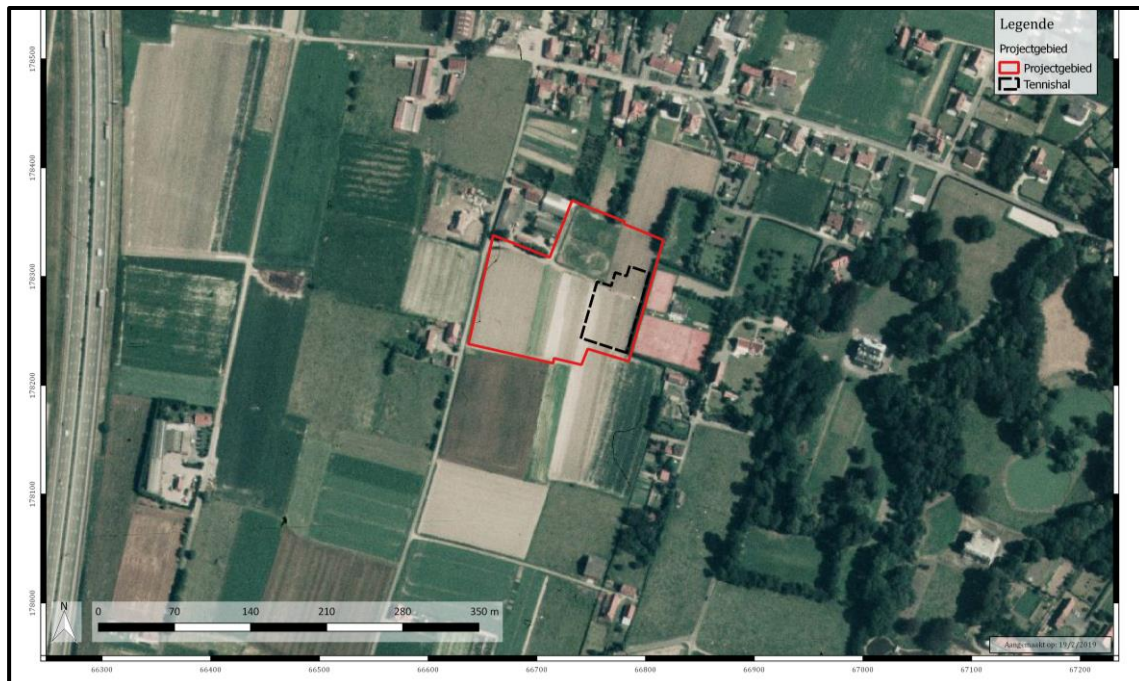
Figuur 20: Uitsnede uit de Popkaart met aanduiding van het projectgebied (bron: www.geopunt.be).

Figuur 21: Uitsnede uit de kaart Vandermaelen met aanduiding van het projectgebied (bron: geopunt.be).

Figuur 22: Luchtfoto uit 1971 met aanduiding van het projectgebied (bron: www.geopunt.be).

Figuur 23: Luchtfoto uit 1990 met aanduiding van het projectgebied (bron: www.geopunt.be).

Figuur 24: Luchtfoto uit 2015 met aanduiding van het projectgebied (bron: www.geopunt.be).

1.3.3. Archeologisch kader

In Izegem zijn een aantal archeologische vindplaatsen gekend. In 2011 voerde Gate Archaeology namens Antea Group een proefsleuvenonderzoek uit nabij de

Hondekensmolenstraat (**CAI ID 157618**)¹³. Daarbij kwam onder andere een mogelijke kleiwinningskuil aan het licht, alsook vijf kuilen die volledig opgevuld waren met verbrand baksteenmateriaal en misbaksels. Deze structuren konden niet gedateerd worden. Uit de midden-Romeinse periode stamt een brandrestengraf met een nis waarin vijf volledige aardewerkrecipiënten en een houten kistje met daarin drie fibulae bijgezet waren. Tijdens de daarop volgende opgraving door Antea Group werden sporen aangesneden van twee erven uit de midden-Romeinse tijd, waaronder één hoofdgebouw. Voor het overige waren het vooral greppels, paalsporen en kuilen. Uit deze periode dateren eveneens een aantal brandrestengraven. Uit de volle middeleeuwen dateren onder meer een veekraal met waterput, een spieker en een palenconfiguratie die mogelijk deel uitmaakte van een bij- of hoofdgebouw. Verspreid over het terrein werd ook laatmiddeleeuws aardewerk aangetroffen.

Verder zijn uit Izegem en Kachtem nog een reeks toevalsvondsten gekend, waarvan de precieze locatie niet helemaal duidelijk is. Het betreft onder andere een Romeins brandrestengraf (**CAI ID 70349**)¹⁴, een aantal prehistorische woonhaarden met talrijke geslepen vuurstenen en fragmenten ruw aardewerk (**CAI ID 70512**), een aantal Merovingische inhumatiegraven (**CAI ID 70512**), enkele Romeinse munten (**CAI ID 70511** en **70515**), en een Romeinse grafheuvel (**CAI ID 70518**).

Op het terrein zelf is nog geen archeologisch onderzoek gebeurd. Ook in de nabije omgeving is slechts weinig archeologisch onderzoek gebeurd (zie Figuur 25).

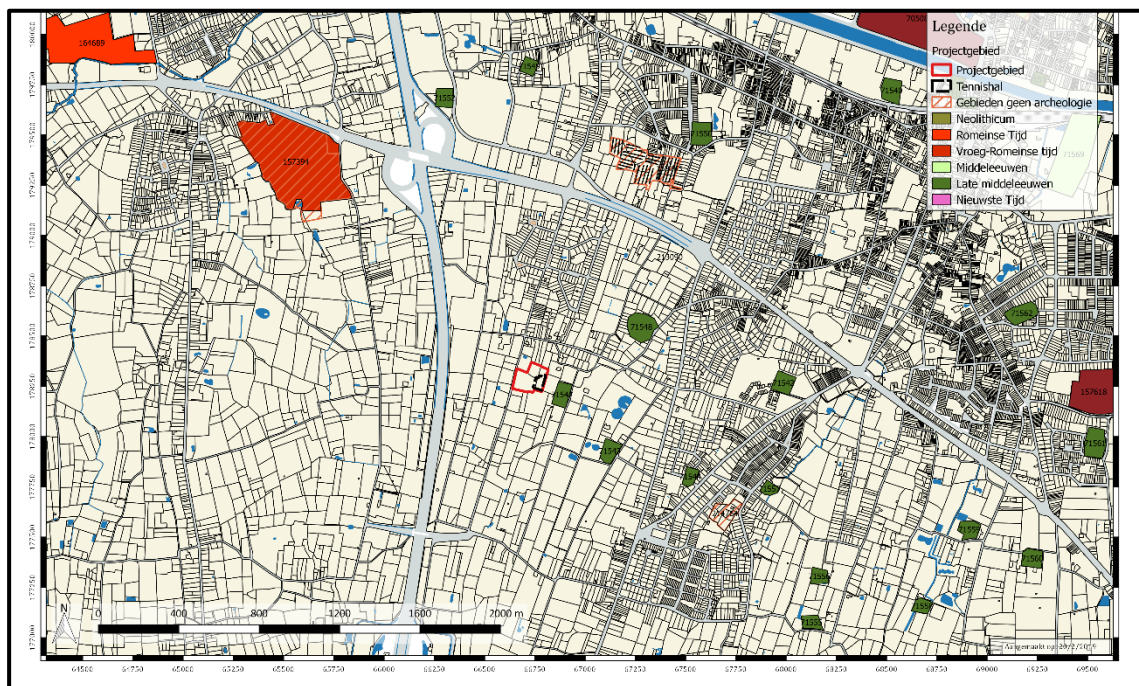
Net ten oosten van het projectgebied bevindt zich een site met walgracht, waarvan de oorsprong geplaatst wordt in de late middeleeuwen (CAI ID 71547). Iets verder naar het noordoosten en zuidoosten bevinden zich nog twee andere sites met walgrachten (respectievelijk CAI ID 71548 en CAI ID 71543), eveneens te dateren in de late middeleeuwen. Deze werden op basis van historische kaarten gelokaliseerd. Op ongeveer een anderhalve kilometer ten noorden van het projectgebied werden door Gate Archaeology sleuven getrokken ter hoogte van de Heibrugstraat I (CAI ID 159783). Hier werd een munitiedepot uit WO I en enkele middeleeuwse grachten en kuilen aangetroffen. Een anderhalve kilometer naar het noordwesten werd er eveneens door Gate een vooronderzoek uitgevoerd op de site van het Heilig-Hartziekenhuis (CAI ID 157394). Hierbij werden enkele kuilen en brandrestengraven uit respectievelijke de vroeg- en midden Romeinse periode

¹³ Wuyts en Teetaert, Archeologisch proefsleuvenonderzoek. Izegem - Hondekensmolenstraat.

¹⁴ Despriet, Het oudheidkundige bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1972.

aangetroffen. Daarnaast werden ook nog enkele greppel- en grachtstructuren uit de middeleeuwen en de vroeg moderne periode aangesneden. Recent werd er iets ten noorden van het projectgebied, in de Mentenhoekstraat een onderzoek uitgevoerd door Monument Vandekerkchove. Er werden enkele midden Romeinse brandrestengraven, wat vol middeleeuwse greppels en (sub)recente sporen aangetroffen. De diepte van het archeologisch niveau op deze sites is van weinig belang voor het projectgebied, aangezien deze lager gelegen zijn in het landschap. De hoogte van het aantreffen van het archeologisch niveau zal lager zijn en de genese van de bodem kan verschillen.

Volgens de bodemkaart is het potentieel op een begraven bodem eerder gering. Het projectgebied heeft droge zandleembodems met een verbrokkelde/gevlekte B-horizont. Ook zijn er in de onmiddellijke omgeving van het projectgebied nog geen bewijzen van steentijdsites aan het licht gekomen. Daarnaast bevindt het projectgebied zich vrij ver van enige waterloop.

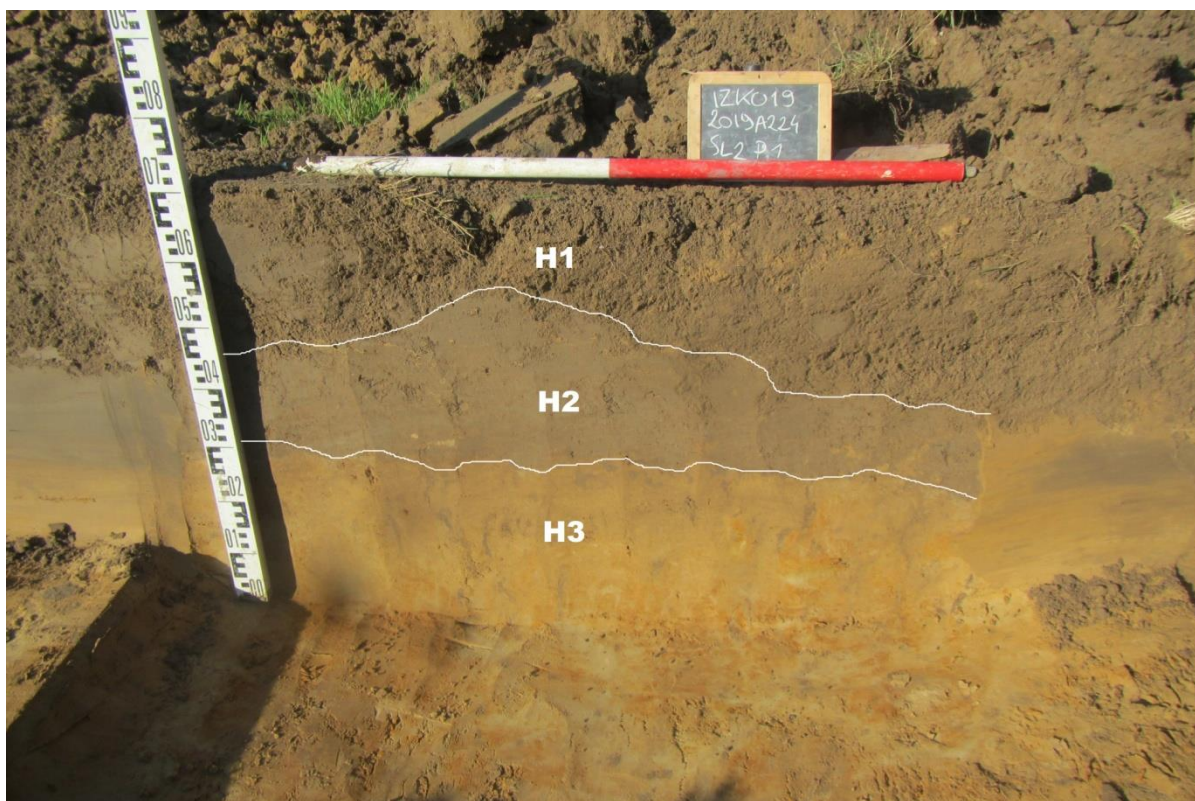
Figuur 25: Uitsnede uit GRB met aanduiding van projectgebied en gekende archeologische sites volgen de Centraal Archeologische Inventaris, bijlage 18 (Bron: www.geopunt.be en CAI).

2. ASSESSMENTRAPPORT

2.1. Stratigrafie

Teneinde een ruimtelijk inzicht te krijgen in de pedogenetische processen binnen het plangebied werden in totaal twee wandprofielen opgeschoond, gefotografeerd en opgetekend. Het tweede wandprofiel werd geomen ter hoogte van spoor 15, te interpreteren als gracht.

De bodemopbouw bestond uit een klassieke A(p) – B – C gelaagdheid. De A(p) horizont of ploeglaag was tussen 25 en 30cm dik. Het ploeglaagpakket was vrij vast, licht zandleem met een bruine kleur, en inclusies te definiëren als plantenwortels. Direct onder de A(p) laag bevond zich een aanrijkingshorizont of B-horizont. De dikte hiervan was circa 14cm. Een dikkere B-horizont kan wijzen op een depressie in het landschap. B-horizonten ontstaan onder andere door het proces van geleidelijke aanrijking van mineralen bij het wegeroderen van hoger gelegen zones. Het hoogteverschil in het onderzochte terrein was echter beperkt: een zeer lichte daling van 10cm lopend van sleuf 1 naar sleuf 5 (van 26,44 TAW net ten oosten van sleuf 1 ten opzichte van 26,34 TAW net ten westen van sleuf 5). De B-horizont bestond uit vrij vast bruingeel licht zandleem, zonder duidelijke inclusies. Dit pakket bevond zich direct op het archeologisch niveau of C-horizont. Deze laag was opgebouwd uit vrij vast gelig geoxideerd zandleem met roestvlekken (zie Figuur 26; Bijlage 7).

Figuur 26: Representatief stratigrafisch profiel (profiellocatie 1, zie ook Bijlage 7).

2.2. Assessment sporen

In totaal konden 15 antropogene sporen herkend worden tijdens het veldonderzoek. Het gaat om één greppel in de zuid-zuidoostkant van sleuf 2, een greppel en een kuil aan de zuid-zuidoostkant van sleuf 3, een cluster van paalsporen met aangrenzende greppel in het midden van sleuf 4 en een gracht aan de noord-noordwestkant van sleuf 4.

Voor een plan en lijst van de sporen wordt verwezen naar respectievelijk Bijlage 5 en 8. Foto's van alle sporen vind men terug in de fotolijst, Bijlage 6. Een lijst van alle sporen met oppervlakte gegroepeerd volgens interpretatie wordt weergegeven in Tabel 2. De sporen worden in onderstaande subhoofdstukken v besproken per sleuf/groep van sleuven.

Interpretatie	Spoor (sleuf) nr	Oppervlakte (m ²)	Interpretatie	Spoor (sleuf) nr	Oppervlakte (m ²)
gracht	15 (4)	3,012m ²	paalspoor	07 (4)	0,685 m ²
greppel	01 (2)	1,012m ²	paalspoor	08 (4)	0,259m ²
greppel	02 (3)	1,013m ²	paalspoor	09 (4)	0,454m ²
greppel	14 (4)	2,188m ²	paalspoor	10 (4)	0,045m ²
kuil	03 (3)	0,503m ²	paalspoor	11 (4)	0,102m ²
paalspoor	04 (4)	0,050m ²	paalspoor	12 (4)	0,469m ²
paalspoor	05 (4)	0,029m ²	paalspoor	13 (4)	0,673m ²
paalspoor	06 (4)	0,062m ²			

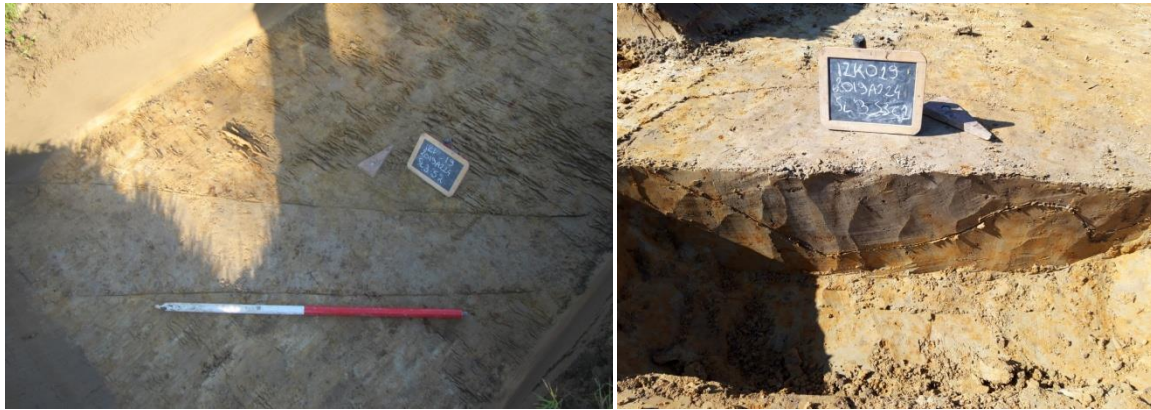
Tabel 2: Oppervlaktes sporen in vierkante meter gerangschikt volgens interpretatie.

2.2.1. Sporenbeschrijving sleuf 2 en 3

Spoor 1 (sleuf 2) en 2 (sleuf 3) (zie Figuur 29) waren lichtgrijze zandige greppels met respectievelijke een oost-west en zuidwest-noordoost oriëntatie. De lichte kleur van het pakket is ontstaan door de uitloging van mineralen, wat wijst op een hogere ouderdom. In een kuil, met gelijkaardige vulling (spoor 3) (zie Figuur 28 en Figuur 30) werd handgevormd aardewerk uit de metaaltijden/ Romeinse periode aangetroffen (zie 2.3. Assessment vondsten).

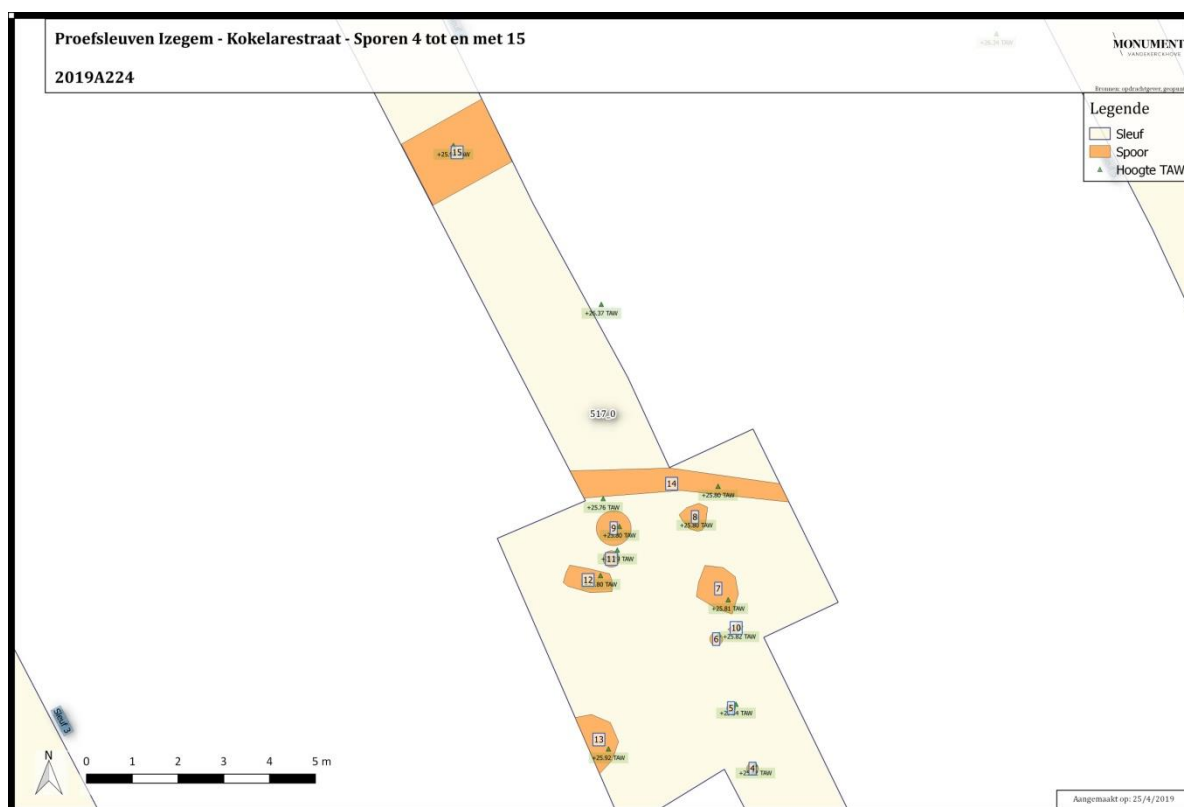
Figuur 27 (links): Spoor 1 (greppel) op sporenplan (detail) (© geopunt). Figuur 28 (rechts): Sporen 2 (greppel) en 3 (gracht) op sporenplan (detail) (© geopunt).

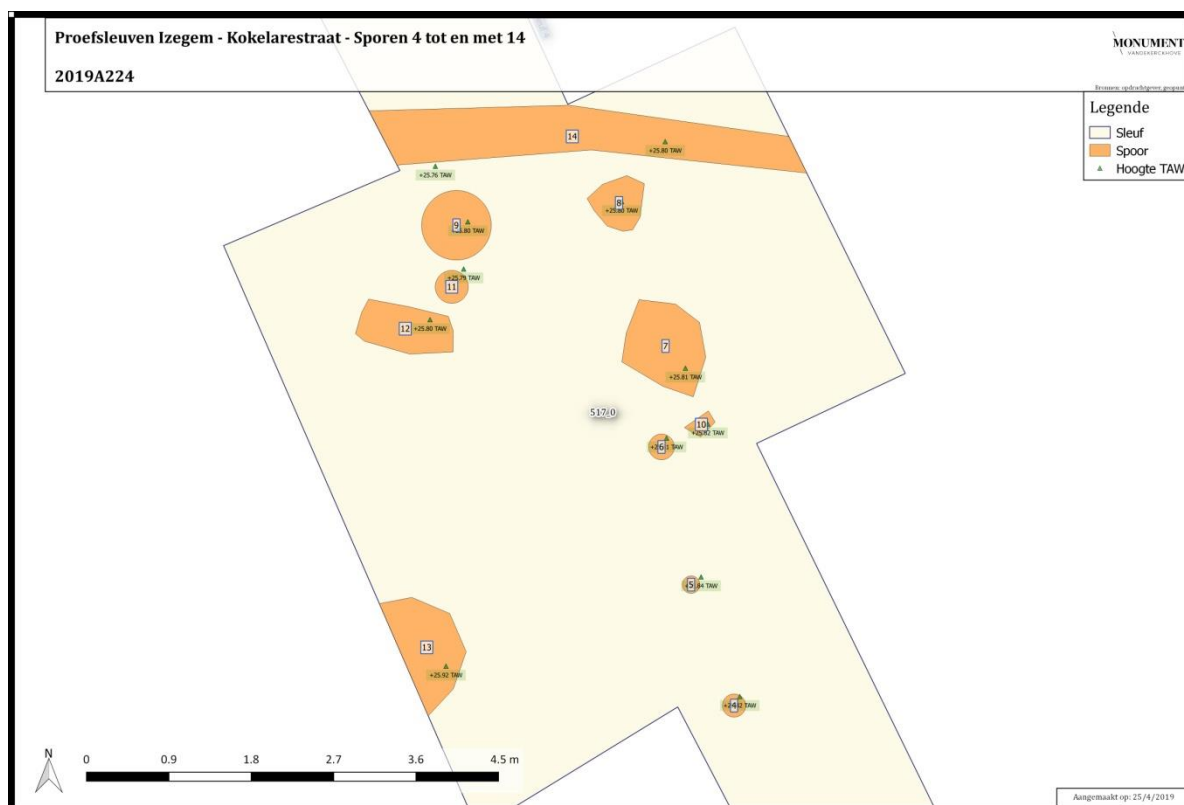
Figuur 29: Foto van spoor 2 (greppel) in vlak. Figuur 30: Foto van spoor 3 (kuil), coupe.

2.2.1. Sporenbeschrijving sleuf 4

In sleuf 4 werd een paalsporencluster (zie Figuur 32; Figuur 33) aangetroffen bestaande uit zowel kleinere (sporen 4 tot en met 6; spoor 10) als grotere paalsporen (sporen 7 tot en met 13, met uitzondering van spoor 10). De coupe van spoor 9 (zie Figuur 35) toont aan dat de grote paalsporen diep in de grond lopen, wat wijst op één of meerdere diep gefundeerde nederzettingstructuren. Een grote greppel (spoor 14) met west-oost oriëntatie met een lichte kromming naar het zuiden in het oosten liep net ten noorden van de paalsporencluster (zie Figuur 32; Figuur 34). Iets verder noordelijk werd een gracht met oost-zuidoost west-noordwest oriëntatie aangetroffen (spoor 15) (zie Figuur 31; Figuur 36). Zowel de paalsporen als de gracht en greppel hadden dezelfde vulling als de sporen in sleuven 2 en 3, een lichtgrijs zandig pakket. De greppel en gracht zijn net als de paalsporencluster te interpreteren als nederzettingssporen.

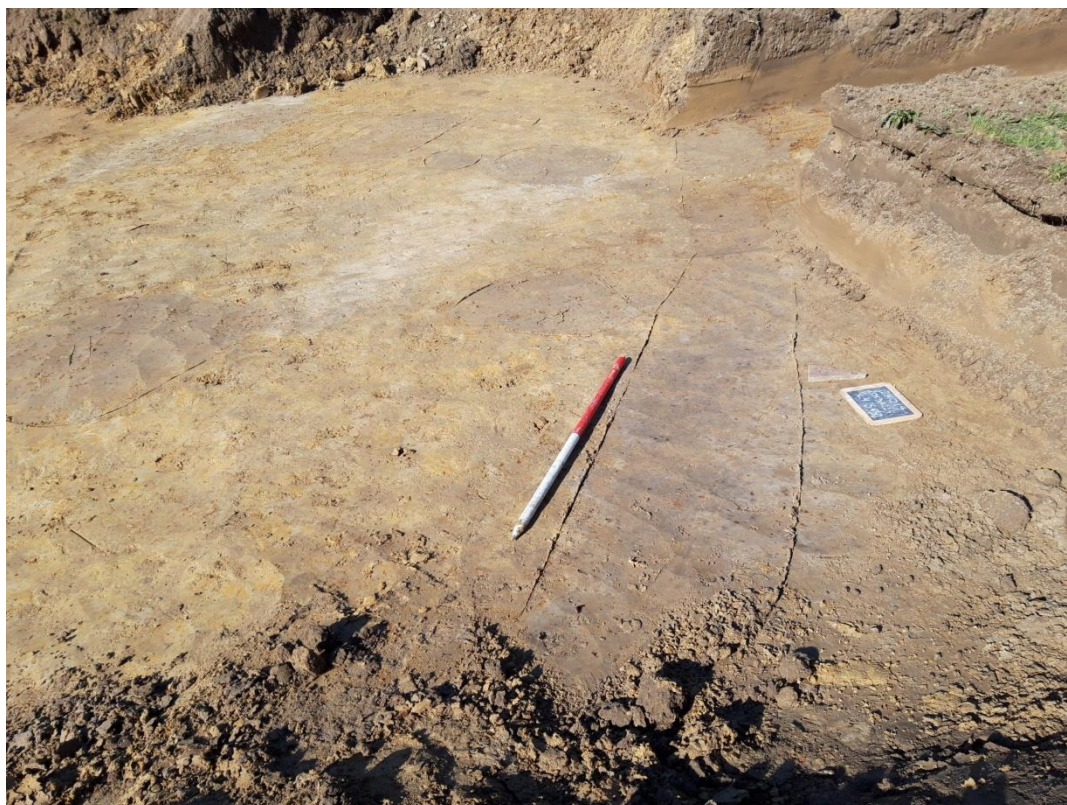
Figuur 31: Sporen 4-15 op sporenplan (detail) (© geopunt).

Figuur 32: Sporen 4-14 op sporenplan (detail) (© geopunt).

Figuur 33: Zicht op de paalsporencluster getrokken vanuit het noorden.

Figuur 34: Zicht op de greppel (spoor 14) aan rand van paalsporencluster.

Figuur 35: Foto van spoor 9 in vlak (links) en van coupe (rechts).

Figuur 36: Coupefoto van spoor 15 (gracht).

2.3. Assessment vondsten

In spoor 3, sleuf 3 (kuil) werden een aantal fragmenten handgevormd aardewerk aangetroffen, ruwweg te dateren in de metaaltijden en/of Romeinse periode (zie Figuur 37).

Figuur 37: Fragmenten van handgevormd aardewerk gevonden in spoor 3, sleuf 3 (kuil).

2.4. Assessment stalen

Niet van toepassing voor dit onderzoek.

2.5. Assessment conservatie

Niet van toepassing voor dit onderzoek.

3. Datering en interpretatie

Er werden 15 antropogene sporen aangetroffen tijdens het proefsleuvenonderzoek. Alle sporen hadden een gelijkaardige lichtgrijze zandige vulling. De lichte kleur ontstond door uitloging van mineralen, wat wijst op een hogere ouderdom. Enkel in één kuil, spoor 3 (sleuf 3) werden vondsten aangetroffen, te dateren in de metaaltijden en/of Romeinse periode.

In sleuf 4 werden nederzettingssporen aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van één of meerdere structuren. Dit gaat om grote en kleine paalsporen, een greppel en een gracht. Verder archeologisch onderzoek zal moeten uitwijzen wat de relatie is tussen de verschillende nederzettingssporen en indien er sprake is van meerdere fasen.

De bodemopbouw bestond overal uit een klassieke A(p) – B – C gelaagdheid, met een lichte zandleem als bodem. Er werden geen natuurlijke sporen aangetroffen. Het hoogteverschil in het onderzochte terrein was beperkt: een zeer lichte daling van 10cm naar het westen toe. Uit het bureauonderzoek blijkt dat het projectgebied ligt op een uitloper van de zuid-West-Vlaamse heuvelrug op een gemiddelde hoogte van 27m en een kleine 500m ten westen van één van de bronnen van de Bosbeek. Het voorkomen van nederzettingssporen in sleuf 4 kunnen mogelijk in verband staan met de hoger gelegen ligging in het landschap en de nabijheid van een bron.

3.1. Gemotiveerde interpretatie van vondsten en sporen

Binnen de advieszone (zone tennishal) zijn vooral de nederzettingssporen in sleuf 4 (spoor 4 tot en met 15) belangrijk. De grote en kleine paalsporen wijzen op het voorkomen van één of meerdere al dan niet simultane structuren, vermoedelijk een hoofdgebouw. De greppel (spoor 14) en gracht (spoor 15) zijn mogelijk gelinkt aan de structuur/structuren. Het voorkomen van handgevormd aardewerk in kuil 3 en de lichte zandige vulling van de nederzettingssporen wijzen op een hogere ouderdom van de sporen.

3.2. Confrontatie met resultaten bureaustudie

Bij het bureauonderzoek werd omwille van de iets hogere ligging in het landschap, de bewoning van Izegem tijdens de Romeinse periode en sinds de vroege middeleeuwen gesteld dat de aanwezigheid van een archeologische site uit deze periodes niet onwaarschijnlijk is. Tevens schat de bureaustudie het steentijdpotentieel en de aanwezigheid van een site uit de periode na de late middeleeuwen laag in. Het aantreffen van nederzettingssporen met een lichtgrijze zandige vulling, wat wijst op een hogere ouderdom, en een kuil met handgevormd aardewerk lijkt aan te sluiten bij het verwachtingspatroon van de bureaustudie.

3.3. Synthese

Het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem bracht een beperkte hoeveelheid archeologische sporen aan het licht. De paalsporencluster en greppel en gracht in sleuf 4 wijst op de aanwezigheid van één of meerdere structuren, vermoedelijk een hoofdgebouw. De aard van de vulling van de sporen, een lichtgrijs zandig pakket, wijst op een hogere ouderdom. Enkel in één spoor, kuil 3, werd vondstenmateriaal aangetroffen, meer bepaald handgevormd aardewerk te dateren in de metaaltijden/Romeinse periode. Er is geen duidelijke relatie tussen de kuil en de nederzettingssporen uit sleuf 4. Archeologisch vervolgonderzoek wordt aanbevolen om enerzijds de omvang en hoeveelheid van de verschillende nederzettingssporen en hun relatie onderling te onderzoeken te bepalen en anderszijds om te bepalen of er sprake is van slechts één of meerdere structuren en/of verschillende fases en wat de aard is van deze structuren.

3.4. Beantwoording onderzoeksvragen

- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
 - o De grote en kleine paalsporen (sporen 4 tot en met 13) aangetroffen in sleuf 4 maken mogelijk deel uit van een zelfde structuur. De omvang en diepte van de grotere paalsporen wijzen op een hoofdgebouw. Vervolgonderzoek moet uitwijzen of er sprake is van één of meerdere structuren, en/of verschillende fases. De greppel en gracht (sporen 14 en 15) in sleuf 4 zijn net als de paalsporen te interpreteren als nederzettingssporen. Mogelijk is er een verband tussen de aanwezigheid van de paalsporen en de greppel en gracht.
 - o De twee greppels uit sleuf 2 en 3 (spoor 1 en 2) en de kuil uit sleuf 3 (spoor 3) lijken niet rechtstreeks in verband te staan met de nederzettingssporen uit sleuf 4.
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
 - o Alle sporen hebben een gelijkaardige lichtgrijze zandige vulling. De lichte kleur ontstond door de uitloging van mineralen, wat wijst op een hogere ouderdom. Enkel in één kuil, spoor 3 (sleuf 3) werden vondsten aangetroffen, meer bepaald handgevormd aardewerk uit de metaaltijden/Romeinse periode. De nederzettingssporen uit sleuf 4 zijn mogelijk met elkaar in verband te brengen. Vervolgonderzoek moet uitwijzen of er sprake is van één of meerdere structuren, en/of verschillende fases.
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?
 - o Er zijn geen indicaties omtrent artisanale activiteiten. Het vondstenmateriaal beperkt zich tot een aantal handgevormde wandscherven uit de

metaaltijden/Romeinse periode in kuil 3. De nederzettingssporen uit sleuf 4 wijzen enkel op de aanwezigheid van een gebouw, vermoedelijk een hoofdgebouw en gracht en greppel.

- Zijn er sporen van menselijke begraving?
 - Er is geen enkel spoor van menselijke begraving aangetroffen.
- Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
 - Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden geen natuurlijke sporen aangetroffen. De bodemopbouw bestond overall uit een klassieke A(p) – B – C horizont bestaande uit licht zandleem. Het hoogteverschil in het onderzochte terrein was beperkt: een zeer lichte daling van 10cm naar het westen toe, lopend van sleuf 1 naar sleuf 5 (van 26,44 TAW net ten oosten van sleuf 1 ten opzichte van 26,34 TAW net ten westen van sleuf 5).
 - Uit het bureauonderzoek blijkt dat het projectgebied iets hoger ligt dan andere delen van de stad, op een uitloper van de zuid-West-Vlaamse heuvelrug op een gemiddelde hoogte van 27m en een kleine 500m ten westen van één van de bronnen van de Bosbeek.
 - Het voorkomen van nederzettingssporen in sleuf 4 kunnen mogelijk in verband staan met de hoger gelegen ligging in het landschap en de nabijheid van een bron.
- Is er een archeologische site aanwezig binnen het projectgebied?
 - De nederzettingssporen ter hoogte van sleuf 4 (sporen 4 tot en met 15) wijzen op de aanwezigheid van een archeologische site in het projectgebied.
- Welke zijn de verder te nemen maatregelen i.f.v. de geplande werken?
 - Hoewel het aantal sporen beperkt is, is archeologisch vervolgonderzoek in de vorm van een vlakdekkende opgraving noodzakelijk om enerzijds de omvang en hoeveelheid van de verschillende nederzettingssporen en hun relatie onderling te onderzoeken en anderszijds om te bepalen of er sprake is van slechts één of meerdere structuren en/of verschillende fases en wat de aard is van de structuren.

4. Potentieel op kennisvermeerdering

4.1. Aard van de potentiële kennis

De kennisvermeerdering na dit archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem bestaat erin dat de aanwezigheid van nederzettingssporen, met een hogere ouderdom werd aangetoond.

4.2. Waardering

De prospectie met ingreep in de bodem leverde het bewijs dat er een archeologische site, met nederzettingssporen van een structuur mogelijk te interpreteren als hoofdgebouw aanwezig is op het onderzoeksterrein. Hoewel het aantal aangetroffen archeologische sporen laag is wordt het potentieel tot kennisvermeerdering als voldoende ingeschat om archeologisch vervolgonderzoek aan te bevelen.

4.3. Kader voor exploitatie voor potentieel op kennisvermeerdering

Archeologisch vervolgonderzoek wordt aanbevolen: Om de omvang en hoeveelheid van de verschillende nederzettingssporen, en hun relatie onderling te onderzoeken; Om te bepalen als er sprake is van slechts één of meerdere structuren en/of verschillende fases en wat de aard is van de structuren.

5. Samenvatting

Op basis van de geplande verstoring in de bodem ter hoogte van de Kokelarestraat 115, te Izegem dringt zich na een grondige bureaustudie een archeologisch vooronderzoek op. Kadastraal zijn deze percelen terug te vinden onder Afdeling 4, Sectie D, nrs. 1517D, 1527D (partim), 1526F (partim) en 1828 A, 1828C, 1828B) en 1828D. Het gebied dat ontwikkeld zal worden (tennishal) is 2954m² en bevindt zich op percelen die samen een oppervlakte hebben van 17 800m².

Op terrein werden vijf parallelle, 2m brede sleuven met een tussenafstand van 10,2 tot 13m en een NW-ZO oriëntatie aangelegd. De proefsleuven werden ingepland op basis van de resultaten uit het voorgaande bureauonderzoek. In totaal konden bij het proefsleuvenonderzoek 15 sporen opgemeten worden verspreid over 2 sleuven. In sleuf 4 bevond zich een concentratie van nederzettingssporen met hogere ouderdom bestaande uit grote en kleine paalsporen en een greppel en gracht.

Op basis van de gezette profielen blijkt dat de bodemopbouw bestaat uit een klassieke A(p) – B – C horizont. De textuur is te definiëren als lichte zandleem. Uit het bureauonderzoek blijkt dat het projectgebied iets hoger ligt dan andere delen van de stad, op een uitloper van de zuid-West-Vlaamse heuvelrug op een gemiddelde hoogte van 27m. Het hoogteverschil in het onderzochte terrein was beperkt: een zeer lichte daling van 10cm naar het westen toe.

Hoewel het aantal sporen beperkt is wordt archeologisch vervolgonderzoek in de vorm van een vlakdekkende opgraving aanbevolen. Enerzijds heeft de opgraving tot doel de omvang en hoeveelheid van de verschillende nederzettingssporen en hun onderlinge relatie te onderzoeken en anderzijds om te bepalen of er sprake is van slechts één of meerdere structuren en/of verschillende fases en wat de aard is van de structuren.

6. BIBLIOGRAFIE

6.1. Literatuur

- DESPRIET Ph. 1973, *Het oudheidkundige bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1972*, in De Leiegouw, jg. XV, afl. 3. p. 243-258.
- GALLOO M., VERMEERSCH J., 2019a. *Archeologienota Izegem Kokelarestraat 115. Tennishal (prov. West-Vlaanderen). Verslag van resultaten bureauonderzoek 2019A276*. Monument Vandekerckhove nv., Ingelmunster, archeologienota bureauonderzoek.
- GALLOO M., VERMEERSCH J., 2019b. *Archeologienota Izegem Kokelarestraat 115. Tennishal (prov. West-Vlaanderen). Programma van maatregelen 2019A276*. Monument Vandekerckhove nv., Ingelmunster, archeologienota bureauonderzoek.
- WUYTS F. & TEETAERT D. 2011, *Archeologisch proefsleuvenonderzoek. Izegem - Hondekensmolenstraat. Hondekensmolenstraat 8870 Izegem*, onuitgegeven rapport, Imroder nv; Bosschaert nv.

6.2. Internetbronnen

- <http://www.geopunt.be/>

7. BIJLAGEN

Projectcode	2019A224
Onderwerp	Plannenlijst
Bijlage	1
Onderwerp/type	Situering projectgebied en advieszone op luchtfoto 2013-2015
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23/04/2019
Bijlage	2
Onderwerp/type	Situering projectgebied en advieszone op GRB
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23/04/2019
Bijlage	3
Onderwerp/type	Situering advieszone en gegraven sleuven
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	24/04/2019
Bijlage	4
Onderwerp/type	Profiellocaties
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	24/04/2019
Bijlage	5
Onderwerp/type	Algemeen sporenplan op GRB
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	24/04/2019
Bijlage	6
Onderwerp/type	Fotolijst
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23/04/2019
Bijlage	7
Onderwerp/type	Referentieprofiel
Aanmaakschaal	/

Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	24/04/2019
Bijlage	8
Onderwerp/type	Sporenlijst
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23/04/2019
Bijlage	9
Onderwerp/type	Inventarislijst
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	24/04/2019

Meer informatie is tevens beschikbaar via het digitale registratiesysteem:

<http://www.monarcheo.be/web/monument/archeologie/home/home?globals=%7B%22ProjectId%22%3A%22f4f2325c-a8d5-4456-bbe6-aa230120a98b%22%7D>